

แผนส่งเสริมการท่องเที่ยว
เทศบาลเมืองเขลางค์นคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

จัดทำโดย

งานจัดการและพัฒนาสารสนเทศ และงานประชาสัมพันธ์

ฝ่ายบริการและเผยแพร่วิชาการ

กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองเขลางค์นคร

อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

คำนำ

เทศบาลเมืองเขลางค์นคร มีสภาพพื้นที่ทั่วไปเป็นที่ราบสูงมีภูเขาล้อมรอบและบางส่วนเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำวัง พื้นที่ 195.49 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 4 ตำบล คือ ตำบลปงแสนทอง ตำบลชมพู ตำบลพระบาท และตำบลกล้วยแพะ เป็นชุมชนเมืองกึ่งชนบท พื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวบ้าน รวมทั้งป่าไม้ยังคงมีสภาพที่ค่อนข้างสมบูรณ์ เนื่องจากพื้นที่ป่าไม้ส่วนใหญ่อยู่ในความควบคุมของกรมป่าไม้ ทำให้เทศบาลเมืองเขลางค์นครมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเชิงอนุรักษ์ สามารถส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดลำปางต่อไปได้

แผนส่งเสริมการท่องเที่ยว เทศบาลเมืองเขลางค์นคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการด้านส่งเสริมการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองเขลางค์นคร โดยระบุถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ และแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยแผนงานและแผนปฏิบัติการจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาสามปี เทศบาลเมืองเขลางค์นคร พ.ศ. 2559 - 2561 ทั้งนี้ เทศบาลเมืองเขลางค์นครหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนส่งเสริมการท่องเที่ยว เทศบาลเมืองเขลางค์นคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของเทศบาลเมืองเขลางค์นคร เพื่อพัฒนาและบริหารราชการให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพแก่ประชาชนต่อไป

งานจัดการและพัฒนาสารสนเทศ และงานประชาสัมพันธ์

ฝ่ายบริการและเผยแพร่วิชาการ กองวิชาการและแผนงาน

เทศบาลเมืองเขลางค์นคร

สารบัญ

แผนส่งเสริมการท่องเที่ยว เทศบาลเมืองเขลางค์นคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	หน้า
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
ประวัติความเป็นมาของเทศบาลเมืองเขลางค์นคร	1
สภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยภาพรวม	4
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	5
ด้านสังคม	7
ด้านการเมืองการบริหาร	8
ด้านการบริหารงานบุคคล	9
ด้านการศึกษาศาสนาประเพณีศิลปวัฒนธรรม	12
ด้านการท่องเที่ยว	14
ด้านการสาธารณสุข	14
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	15
ด้านการสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	15
ด้านการอำนวยการเกี่ยวกับการป้องกันภัยต่างๆ ของประชาชน	17
ส่วนที่ 2 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ	21
แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม	21
วัดพระธาตุตออยม่วงคำ	21
วัดม่อนจำศีล	23
วัดป่าตันกุ่มเมือง	25
วัดสามัคคีบุญญาราม (สำนักสงฆ์ศิรีสุบรรพตเดิม)	27
สำนักสงฆ์พระธาตุอริยวาส (ตอยวังเหือ)	29
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	30
อ่างเก็บน้ำวังเหือ หรือ “ทะเลลำปาง”	30
ส่วนที่ 3 วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์การพัฒนา	32
วิสัยทัศน์	32
ยุทธศาสตร์การพัฒนา	32
ส่วนที่ 4 แผนส่งเสริมการท่องเที่ยว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	45
แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	45
แผนดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	51
ภาคผนวก	
แบบแปลนการก่อสร้างการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำวังเหือ	52

ส่วนที่ 1

บทนำ

ส่วนที่ 1

บทนำ

เทศบาลเมืองเขลางค์นคร ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน มีบทบาท อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยได้กำหนดกรอบความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายที่จะดำเนินการบริหารด้านต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของตนเอง ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยถ่ายโอนภารกิจในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็น และรายได้ที่รัฐจัดเก็บได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานในการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุก ๆ ด้าน เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน สามารถกำหนดรูปแบบและทิศทางการบริหารงานและการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สมดุล มีประสิทธิภาพและบรรลุตามความมุ่งหมาย อันจะส่งผลให้เทศบาลเมืองเขลางค์นครสามารถบำบัดทุกข์ บำรุงสุข และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งหนึ่งในภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอน คือ ภารกิจด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว เทศบาลเมืองเขลางค์นครจึงได้จัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวเทศบาลเมืองเขลางค์นคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครต่อไป

ประวัติความเป็นมาของเทศบาลเมืองเขลางค์นคร

เทศบาลเมืองเขลางค์นคร เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาล ได้รับประกาศจัดตั้งเป็นสุขาภิบาลตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการจัดตั้งสุขาภิบาลชุมพู่ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ณ วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2512 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 86 ตอนที่ 22 ลงวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2512 ขณะนั้นมีพื้นที่ในการปกครอง 4 ตำบล 37 หมู่บ้าน พื้นที่ 150.14 ตารางกิโลเมตร เขตการปกครองได้ถูกเทศบาลนครลำปางขยายเขตเข้ามาประมาณ 11 ตารางกิโลเมตร ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ลงวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2534 และในพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง พ.ศ. 2534 และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 108 ตอนที่ 186 ลงวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2534 เหลือประมาณ 139.14 ตารางกิโลเมตร 4 ตำบล 37 หมู่บ้าน และได้เปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 พร้อมเปลี่ยนชื่อ

เทศบาลเป็น “เทศบาลเมืองเขลางค์นคร” ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนชื่อและเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมือง เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2547 และได้มีการประกาศยุบสภาตำบลพระบาทมารวมเขตเทศบาล ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง รวมสภาตำบลกับเทศบาล เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2547 ซึ่งทำให้มีพื้นที่เพิ่มขึ้นเป็น 195.49 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 4 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลชมพู ตำบลปงแสนทอง ตำบลพระบาท และตำบลกล้วยแพะ และมีชุมชนย่อย 63 ชุมชน

ปัจจุบันเทศบาลเมืองเขลางค์นคร มีสำนักงานชั่วคราวตั้งอยู่ถนนบุญโยง ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

รูปแสดง ตราสัญลักษณ์เทศบาลเมืองเขลางค์นคร

เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2547 กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลชมพูพร้อมทั้งเปลี่ยนชื่อเป็น “เทศบาลเมืองเขลางค์นคร” สืบเนื่องจากเทศบาลมีจำนวนประชากรขนาดพื้นที่และจำนวนรายได้ที่เข้าหลักเกณฑ์ ต้องเลื่อนจากเทศบาลขนาดเล็ก ขึ้นมาเป็นเทศบาลขนาดกลางพร้อม ๆ กับได้จัดทำตราสัญลักษณ์ขึ้นมาใหม่ สำหรับดวงตราสัญลักษณ์นี้ได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ผู้ทรงภูมิปัญญา ผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนต่าง ๆ ร่วมระดมสมองพิจารณาคัดเลือก จนได้ดวงตราสัญลักษณ์ ที่สวยงามและมีความหมาย ดังนี้

1. ดวงอาทิตย์และรัศมี หมายถึงความสว่างไสวของแสงอาทิตย์จนเกิดประกายส่องแสงอย่างรุ่งโรจน์ ซึ่งแสดงถึงเมืองที่กำลังเจริญรุ่งเรืองไปด้วยแหล่งอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาจนสามารถส่งไปแข่งขันยังต่างแดน

2. องค์ธาตุ หมายถึงเมืองที่มีพุทธศาสนาประจำอยู่ ซึ่งได้บรรจุพระสารีริกธาตุของ องค์พระศาสดาไว้ เพื่อให้ประชาชนใช้เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ซึ่งประกอบด้วย พระรัตนตรัยอันมี องค์พระ

สัมมาสัมพุทธเจ้า พระธรรมคำสอน และพระสงฆ์ที่เป็นสาวกขององค์พระศาสดา เพื่อที่จรรโลงสืบสานพุทธศาสนา ตลอดไป

3. ฐานองค์ธาตุจำนวน 4 ชั้น ซึ่งแต่ละชั้น หมายถึง ความมั่นคง แข็งแรง และความเข้มแข็งของพื้นที่ทั้ง 4 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลชมพู ตำบลปงแสนทอง ตำบลพระบาทและตำบลกล้วยแพะ ที่มีความมั่นคงเข้มแข็งในทุก ๆ ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เช่นวิถีชีวิตความเป็นอยู่วัฒนธรรม แหล่งอารยธรรมรวมทั้งแหล่งอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่กระจายตัวอยู่ทั่วไปในพื้นที่ ทั้ง 4 ตำบล

4. ภูเขา หมายถึงแหล่งต้นกำเนิดที่เป็นที่ตั้งของเมืองเขลางค์นครสมัยแรกเริ่ม ที่อุดมไปด้วยทรัพยากรป่าเขาลำเนาไพร แม่น้ำใหญ่น้อยหลายสาขาที่ไหลมาบรรจบลงในลำน้ำแม่วังปัจจุบัน ซึ่งเป็นแหล่งอาหารและน้ำที่อุดมสมบูรณ์ เพื่อใช้หล่อเลี้ยงชีพชาวเมืองเขลางค์นครในอดีตที่ผ่านมา

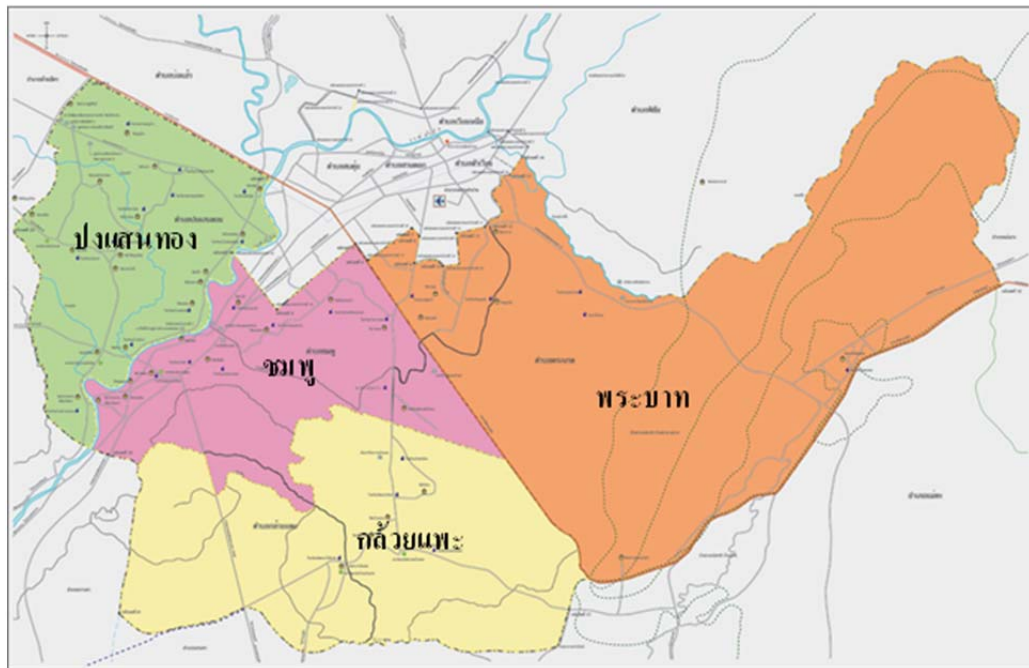
5. รูปหอยสังข์ หมายถึงเส้นอาณาเขตปกครองของเมืองเขลางค์นครยุคแรกที่ตั้งเมือง ที่มีลักษณะเป็นรูปวงรีๆ คล้ายรูปหอยสังข์ ซึ่งสมัยพระนางจามเทวี ธิตากษัตริย์ละโว้เสด็จมาครองเมืองหริภุญชัยราว พ.ศ.1203 ซึ่งต่อมาทรงสร้างเมืองเขลางค์นครให้เจ้าอนันตยศราชโอรสแฝดของพระองค์ให้มาครองเมือง และสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.1223

6. รถม้าพร้อมสารถี หมายถึงผู้นำท้องถิ่นที่สามารถขับเคลื่อนหรือบริหารบ้านเมืองไปพร้อมกันทุกๆ ด้านเช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง มั่นคง และรวดเร็วประดุจม้าที่เทียมรถและ ทยานตัวออกไป และรถม้าเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดลำปางจากอดีตถึงปัจจุบัน

เทศบาลเมืองเขลางค์นครตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนบน สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีภูเขาล้อมรอบ และบางส่วนเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางรถไฟ 634 กิโลเมตร และเส้นทางหลวงแผ่นดินสายพหลโยธิน 604 กิโลเมตร

อาณาเขตติดต่อกับตำบลและอำเภอข้างเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลพิชัย ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมืองลำปาง และเขตเทศบาลนครลำปาง
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอแม่ทะ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอห้างฉัตร และอำเภอเกาะคา

รูปแสดง ขอบเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร มีพื้นที่จำนวน 195.49 ตารางกิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศเทศบาลเมืองเขลางค์นครอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 268.60 เมตร ลักษณะภูมิประเทศมีสภาพทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ และที่ราบเชิงเขาเป็นบางส่วน เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตชุมชนเมืองกึ่งชนบท อุณหภูมิต่ำสุด 9.5 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุด 43.8 องศาเซลเซียส และมีอุณหภูมิต่ำสุด – สูงสุดเฉลี่ยประมาณ 20.5 – 38.5 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนวัดได้เฉลี่ย 1,060.50 มิลลิเมตรต่อปี

ที่มา : เว็บไซต์ของสถานีอุตุนิยมวิทยาลำปาง

สภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยภาพรวม

สภาพทั่วไปภายในเขตเทศบาลเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ สังคมส่วนใหญ่เป็นสังคมชนบทกึ่งเมือง ระยะห่างจากตัวเมืองนครลำปาง ประมาณ 3 – 5 กิโลเมตร เนื่องจากมีพื้นที่เชื่อมต่อจากใจกลางเมืองเขตเทศบาลนครลำปาง จึงมีประชาชนตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ตลอดจนเป็นพื้นที่ส่วนขยายทางเศรษฐกิจของเมืองลำปาง จึงมีการตั้งบริษัท ห้าง ร้าน โรงงาน อยู่เป็นจำนวนมาก ตลอดจนพหลโยธิน ซึ่งเป็นถนนสายหลักที่เชื่อมไปสู่จังหวัดสำคัญทางภาคเหนือตอนบน เช่น จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แพร่ น่าน ตาก ประกอบกับมีเส้นทางด่วนสายกรุงเทพ – อินทรีบุรี ตัดผ่าน ทำให้การคมนาคมมีความสะดวกรวดเร็ว จึงทำให้มีการลงทุนด้านพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นแหล่งประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้กับประชาชน โดยประชากรส่วนใหญ่อยังประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย และรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคม มี 3 ทางคือ

1. ทางรถไฟมีทางรถไฟเส้นทางระหว่างกรุงเทพฯ – เชียงใหม่ผ่านอำเภอเมืองลำปาง 1 สาย
2. ทางรถยนต์มีเส้นทางทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมระหว่างจังหวัดลำปางกับจังหวัดตากลำพูนแพร่พะเยาและเชื่อมระหว่างอำเภอ ตำบล หมู่บ้านต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงประชาชนสามารถเดินทางไปได้สะดวกทุกฤดูกาล
3. ทางอากาศมีท่าอากาศยานพาณิชย์จำนวน 1 แห่งตั้งอยู่ในหมู่ที่ 5 ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปางโดยสายการบินบางกอกแอร์เวย์ และสายการบินนกแอร์ บริการทุกวัน

การไฟฟ้า

ได้รับการจ่ายกระแสไฟฟ้าจาก การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดลำปาง เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จ่ายพลังงานไฟฟ้าแก่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร กระจายทั่วไปตามตำบลหมู่บ้านต่าง ๆ ปัจจุบัน มีหมู่บ้านที่ได้รับบริการกระแสไฟฟ้าครบทุกหมู่บ้าน

การประปา

ปัจจุบันการประปาในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครอยู่ในความรับผิดชอบของการประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดลำปางเป็นบางส่วนและมีการจัดทำประปาหมู่บ้านและใช้น้ำบาดาลจากการขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภค

ด้านเศรษฐกิจ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของเทศบาลเมืองเขลางค์นคร ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี เนื่องจากเป็นแหล่งงานที่สำคัญของจังหวัดลำปาง มีการจ้างงานด้านอุตสาหกรรมจำนวนมากและมีการประกอบการทางเกษตรกรรม บางส่วนมีการประกอบกิจการพาณิชย์และการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรมีแรงงาน บางส่วนที่เข้ามารับจ้างในเขตเมืองตามร้านค้าร้านอาหารต่าง ๆ อุตสาหกรรมที่สำคัญได้แก่อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา (โรงงานเซรามิค) อุตสาหกรรมอาหารกระป๋องผลิตภัณฑ์คอนกรีต ตลอดจนสถานประกอบการ ดังนี้

- โรงงาน	จำนวน	201 แห่ง
- โรงแรม	จำนวน	4 แห่ง
- หอพัก	จำนวน	378 แห่ง

รายรับของเทศบาลเมืองเขลางค์นครตามหมวดรายรับ

รายการ	รับจริง ปี 2555	รับจริง ปี 2556	รับจริง ปี 2557	ประมาณการ ปี 2558
1. หมวดภาษีอากร	11,576,930.29	12,286,547.93	12,824,915.60	11,310,000.00
2. หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต	3,374,622.26	4,008,300.90	2,997,721.27	2,364,600.00
3. หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	7,631,675.52	8,604,415.13	9,380,677.06	3,900,000.00
4. หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	1,166,371.50	722,615	905,031.00	1,000.00
5. หมวดรายได้จากทุน	155,550.00	237,000.00	-	660,000.00
6. หมวดภาษีจัดสรร	175,801,618.62	206,818,842.03	207,655,861.65	171,764,400.00
7. หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป	45,748,673.00	58,486,743.47	55,380,638.98	50,000,000.00
8. หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป (ไม่ตราเทศบัญญัติ)	-	-	-	-
9. หมวดเงินอุดหนุน เฉพาะกิจ	84,070,452.55	85,852,991.99	87,315,582.50	-
รวมทั้งสิ้น	329,525,893.74	377,017,456.45	376,460,428.06	240,000,000.00

หมายเหตุ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2558 ที่มา : กองคลัง เทศบาลเมืองเขลางค์นคร

รายจ่ายของเทศบาลเมืองเขลางค์นครตามหมวดรายจ่าย

รายการ	จ่ายจริง ปี 2555	จ่ายจริง ปี 2556	จ่ายจริง ปี 2557	ประมาณการ ปี 2558
1. งบกลาง	9,674,957.55	9,776,274.00	7,934,745.00	10,910,910.00
2. งบบุคลากร	56,955,259.21	65,293,335.49	65,028,383.13	79,530,750.00
3. งบดำเนินงาน	55,988,839.95	61,730,663.46	56,913,435.81	62,994,440.00
4. งบลงทุน	69,448,069.98	92,865,221.52	57,648,927.31	72,404,900.00
5. งบรายจ่ายอื่น	469,000.00	19,000.00	6,598,619.39	-
6. งบเงินอุดหนุน	8,478,175.57	7,037,998.78	14,952,505.01	14,159,000.00
รวมรายจ่ายตาม งบประมาณทั้งสิ้น	201,014,302.26	236,722,493.25	209,076,615.65	240,000,000.00

หมายเหตุ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม 2558 ที่มา : กองคลัง เทศบาลเมืองเขลางค์นคร

ด้านสังคม

ปัจจุบันประชากรในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครมีจำนวนทั้งสิ้น 60,320 คน เป็นชาย 28,966 คน เป็นหญิง 31,354 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 23,860 หลังคาเรือน

ตำบลชมพู	ชาย	9,816	หญิง	10,781	รวม	20,597 คน
ตำบลปงแสนทอง	ชาย	8,445	หญิง	9,157	รวม	17,602 คน
ตำบลพระบาท	ชาย	6,192	หญิง	6,635	รวม	12,827 คน
ตำบลกล้วยแพะ	ชาย	4,513	หญิง	4,781	รวม	9,294 คน

หมายเหตุ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม 2558 : ที่มางานทะเบียนราษฎรสำนักปลัดเทศบาล)

ลักษณะสังคมและชุมชน

เนื่องจากเทศบาลเมืองเขลางค์นครมีพื้นที่กว้างขวางถึง 195.49 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบและที่ราบลุ่มแม่น้ำที่เหมาะสมกับการเกษตรประชากรส่วนใหญ่จึงมีลักษณะการกระจายตัวอยู่ทั่วไป และเกาะกลุ่มตามแนวริมฝั่งแม่น้ำวังและถนนสายหลัก ๆ ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. บริเวณริมฝั่งแม่น้ำวังทั้งด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตก บริเวณนี้เป็นบริเวณที่มีประชากรหนาแน่นมากที่สุดเพราะความสะดวกในการคมนาคมทางน้ำ และการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชุมชนในบริเวณนี้ได้แก่บ้านปงแสนทอง บ้านศรีปงชัย บ้านยาเป่า บ้านต้า บ้านหมอสม บ้านแม่กีย บ้านฟอน บ้านชมพูและบ้านลำปางกลาง
2. บริเวณริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1036 ราษฎรส่วนใหญ่มีเชื้อสายไทลื้อที่มีวัฒนธรรมทางภาษาเป็นของตนเองซึ่งอพยพมาจากแคว้นสิบสองปันนามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้ตั้งแต่สมัยโบราณชุมชนในบริเวณนี้ได้แก่บ้านกล้วยแพะ บ้านกล้วยหลวง บ้านกล้วยม่วง บ้านกล้วยกลางและบ้านหัวฝาย ที่ปัจจุบันยังคงรักษาวัฒนธรรมทางภาษาของตนเองไว้
3. บริเวณริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 ชุมชนในบริเวณนี้ได้แก่บ้านปงแสนทอง บ้านไร่ช่วงเปา บ้านไร่นาน้อย บ้านทุ่งกู่ด้าย บ้านหนองห้าตะวันตก
4. บริเวณศาลากลางจังหวัดใหม่เนื่องจากมีการตั้งสถาบันอุดมศึกษาและย้ายศูนย์ราชการจังหวัดลำปางมาตั้งในบริเวณนี้จึงมีการก่อสร้างหอพักและหมู่บ้านจัดสรรขึ้นมารับรองแต่ประชากรในบริเวณนี้ยังมีไม่หนาแน่นนัก
5. บริเวณบ้านตลาดซึ่งมีการตั้งบ้านเรือนอยู่สองริมฝั่งถนนลำปาง-เด่นชัยทางแยกเข้าไปการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแม่มาะ โดยทิศตะวันออกเป็นกลุ่มของคนพื้นเมืองดั้งเดิม

ส่วนทางด้านทิศตะวันตกของถนนเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชนชาวเข่าที่อาศัยอยู่รวมกลุ่มกันและยังคงรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนชาวเข่าทั้งวัฒนธรรมทางด้านภาษาและการแต่งกาย

การจัดตั้งชุมชน

ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครได้จัดตั้งชุมชนย่อยขึ้นตามนโยบายกระทรวงมหาดไทยเพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองป้องกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนของตนเองเพื่อให้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นปัจจุบันมีชุมชนทั้งหมด 63 ชุมชนดังนี้

ตำบลปงแสนทอง	21	ชุมชน
ตำบลชมพู	20	ชุมชน
ตำบลพระบาท	16	ชุมชน
ตำบลกล้วยแพะ	6	ชุมชน

ด้านการเมืองการบริหาร

1. ด้านการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาสามปีโดยการจัดทำประชาคมเพื่อรับทราบปัญหาความต้องการเพื่อเทศบาลจะได้นำข้อมูลมาจัดทำโครงการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจสังคมการเมืองการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

2. ด้านการส่งเสริมการเลือกตั้ง

ในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น 50,746 คน (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2557) ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครให้ความสนใจกับกิจกรรมทางการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นกว่าที่ผ่านมาจากประวัติการลงแข่งขันทางการเมืองที่มีผู้สนใจเข้าสมัครรับเลือกตั้งมากขึ้นจากเดิมไม่มีผู้ใดลงสมัครรับเลือกตั้งแข่งขันดังสถิติการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งดังนี้

- เลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล วันที่ 2 พฤษภาคม 2547 มีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ร้อยละ 65
- เลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล วันที่ 12 ธันวาคม 2547 มีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ร้อยละ 70.13

- เลือกตั้งนายกเทศมนตรีวันที่ 19 มิถุนายน 2548 มีผู้มาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งร้อยละ 68.72
- เลือกตั้งนายกเทศมนตรีวันที่ 20 สิงหาคม 2549 มีผู้มาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งร้อยละ 71.82
- เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล วันที่ 8 มิถุนายน 2551 มีผู้มาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ร้อยละ 62.24
- เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแทนตำแหน่งที่ว่าง วันที่ 22 พ.ย. 2552 มีผู้มาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งร้อยละ 56.73
- เลือกตั้งนายกเทศมนตรีวันที่ 26 กันยายน 2553 มีผู้มาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งร้อยละ 68.58
- เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล วันที่ 22 กรกฎาคม 2555 มีผู้มาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ร้อยละ 63.38
- เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแทนตำแหน่งที่ว่าง วันที่ 18 พฤษภาคม 2557 มีผู้มาใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ร้อยละ 52.93

ด้านการบริหารงานบุคคล

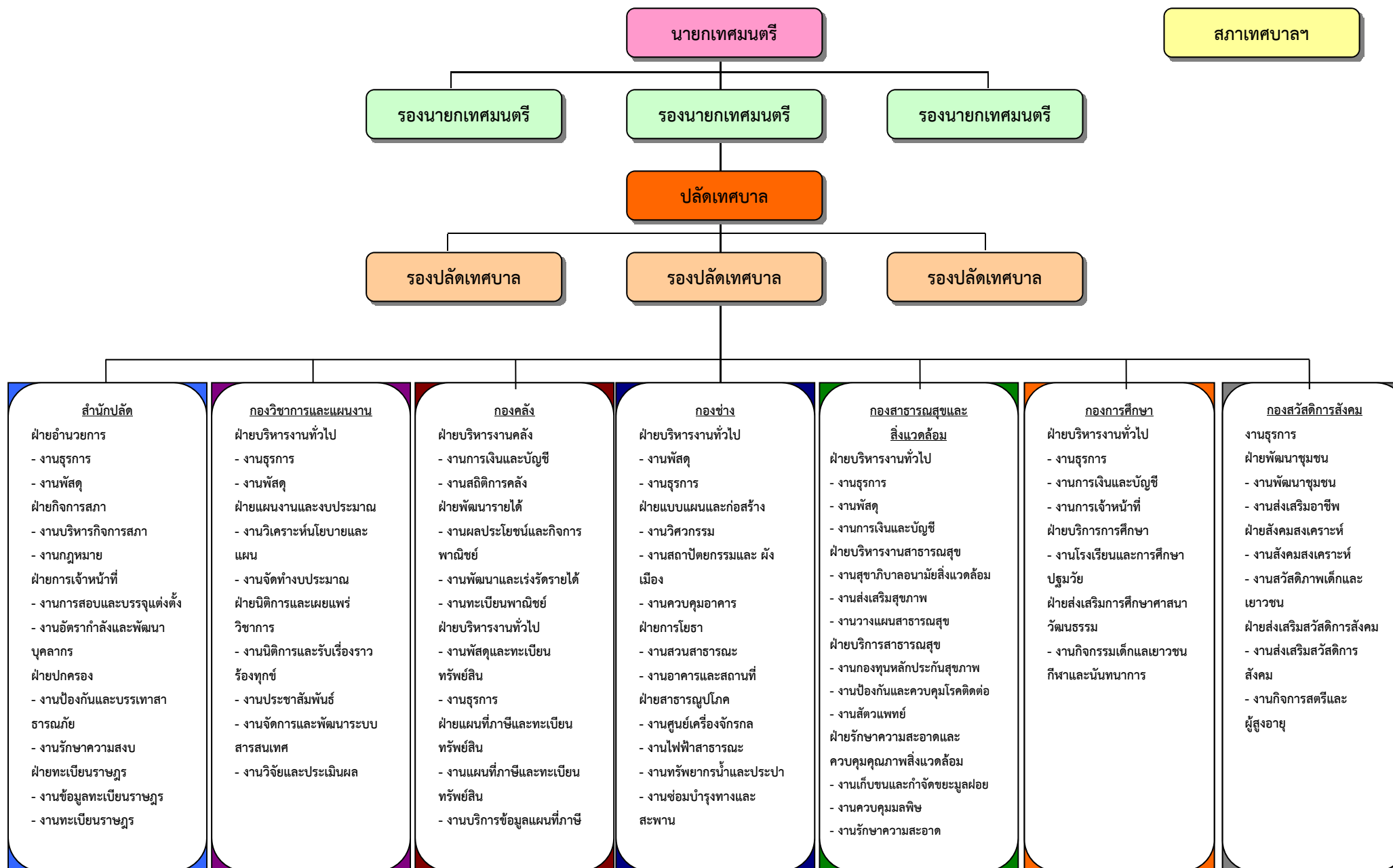
ข้อมูลจำนวนบุคลากรของเทศบาลเมืองเขลางค์นคร

หน่วยงาน	พนักงานเทศบาล			ลูกจ้างประจำ			ลูกจ้างตามภารกิจ			ลูกจ้างชั่วคราว			รวม
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
ปลัดเทศบาล /													
รองปลัดเทศบาล	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
สำนักปลัดเทศบาล	7	11	18	6	-	6	10	5	15	42	17	59	98
กองวิชาการและ แผนงาน	4	12	16	-	-	-	4	2	6	2	2	4	26
กองคลัง	4	8	12	3	2	5	2	5	7	6	11	17	41
กองช่าง	14	2	16	3	-	3	15	1	16	56	9	65	100
กองสาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม	3	5	8	5	-	5	15	1	16	68	6	74	103

หน่วยงาน	พนักงานเทศบาล			ลูกจ้างประจำ			ลูกจ้างตามภารกิจ			ลูกจ้างชั่วคราว			รวม
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
กองการศึกษา	1	17	18	-	-	-	-	22	22	5	2	7	47
กองสวัสดิการสังคม	2	9	11	-	-	-	1	2	3	4	7	11	25
งานตรวจสอบภายใน	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
รวมทั้งสิ้น	39	65	104	17	2	19	47	38	85	183	54	237	445

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 8 พฤษภาคม 2558

ที่มา : ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองเขลางค์นคร

ด้านการศึกษาศาสนาประเพณีศิลปวัฒนธรรม

1. การศึกษา

เทศบาลเมืองเขลางค์นคร มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบ จำนวน 12 แห่ง ไม่มีสถานศึกษาในสังกัด แต่ได้ให้การสนับสนุนสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร ดังนี้

- 1) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
จำนวน 13 แห่ง
- 2) โรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 2 แห่ง
- 3) โรงเรียนมัธยมศึกษา (สังกัดกรมสามัญศึกษา) จำนวน 2 แห่ง
- 4) มหาวิทยาลัย จำนวน 2 แห่ง (มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, มหาวิทยาลัยเนชั่นลำปาง)
- 5) โรงเรียนอาชีวศึกษา (เอกชน) จำนวน 1 แห่ง
- 6) สถาบันการอาชีวศึกษา จำนวน 1 แห่ง
- 7) วิทยาลัยระดับอุดมศึกษา (เอกชน) จำนวน 1 แห่ง
- 8) โรงเรียนอนุบาลศึกษา (เอกชน) จำนวน 1 แห่ง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความดูแลของเทศบาลเมืองเขลางค์นครมีดังนี้

ลำดับ	ชื่อสถานศึกษา	หมู่ที่	ตำบล
1.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดกล้วยหลวง	1	กล้วยแพะ
2.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดม่อนจำศีล	1	พระบาท
3.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดหนองห้า	7	พระบาท
4.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโทกหัวช้าง	3	พระบาท
5.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบุญเกิด	2	พระบาท
6.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านผาลาด	4	พระบาท
7.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกาด	7	ปงแสนทอง
8.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปากกล้วย	4	ปงแสนทอง
9.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไร่หาน้อย	5	ปงแสนทอง
10.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านฟ่อน	2	ชมพู่
11.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านศรีหมวดเกล้า	4	ชมพู่
12.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองยาง	8	ชมพู่

2. ศาสนา

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและ
นับถือศาสนาคริสต์ อิสลาม พราหมณ์ ฮินดู ซิกข์ เป็นบางส่วน

- วัดในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร จำนวน 44 แห่ง
- สำนักสงฆ์ จำนวน 3 แห่ง
- โบสถ์คริสต์เตียน จำนวน 4 แห่ง
- ศูนย์โยเร จำนวน 1 แห่ง

3. ประเพณีศิลปวัฒนธรรม

เทศบาลเมืองเขลางค์นครมีขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นของตนเองสืบทอด
กันมาตั้งแต่อดีตกาลมีภาษาท้องถิ่นของชาวไทยล้านนา ไทลื้อ ภาษาเมี่ยน (เย้า) ประเพณีที่สำคัญมี
ดังนี้

- ประเพณีการบวช
- ประเพณีเรียกขวัญ
- ประเพณีปีใหม่เมือง (สงกรานต์) มีขึ้นระหว่างวันที่ 13 – 15 เมษายน
ของทุกปี หรือเดือน 7 เหนือ
- ประเพณีแอ้วสาว
- การฟ้อนผีเดือน 5 – เดือน 7 (ช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – เดือน
เมษายน)
- การทอดกฐินผ้าป่า/ประเพณีทอดกฐิน กำหนดจัดภายใน 1 เดือนหลัง
ออกพรรษา
- ประเพณีตานก๋วยสลาก (สลากภัต) ระหว่างเดือนสิบสองเป็ง (วันเพ็ญ
เดือนสิบ) ถึงเดือนเกี๋ยงเป็ง (วันเพ็ญเดือนสิบเอ็ด)
- ประเพณีลอยกระทงและล่องสะเปา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12
หรือระหว่าง เดือนพฤศจิกายน มีกิจกรรมการประกวดกระทงขบวนแห่รื่นเริง
- ประเพณีเข้าพรรษา ตรงกับ 15 ค่ำ เดือน 8 หรือระหว่างเดือน
กรกฎาคม มีกิจกรรม ถวายเทียนพรรษาและพิธีทางสงฆ์
- ประเพณีตักบาตรวันขึ้นปีใหม่เดือนมกราคม มีกิจกรรมตักบาตร
ข้าวสารอาหารแห้ง

- ประเพณีทำบุญสมโภชพระธาตุ มีกิจกรรมทำบุญสวดเบิกพระธาตุตามประเพณี (สร่งน้ำพระธาตุ)
- ประเพณีแห่ไม้ก้ำศรี ระหว่างเทศกาลปีใหม่เมือง (สงกรานต์) วันที่ 14 – 15 เมษายนของทุกปี

ด้านการท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครแบ่งเป็น 2 ประเภท

- 1) แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมได้แก่
 - ❖ วัดพระธาตุดอยม่วงคำ
 - ❖ วัดม่อนจำศีล
 - ❖ วัดป่าต้นกุ่มเมือง
 - ❖ วัดสามัคคีบุญญาราม (สำนักสงฆ์คีรีสุบรรพตเดิม)
 - ❖ สำนักสงฆ์พระธาตุอรัญวาส (ดอยวังเหือ)
- 2) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้แก่
 - ❖ อ่างเก็บน้ำวังเหือ หรือ “ทะเลลำปาง”

ด้านสาธารณสุข

1. สถานบริการสาธารณสุข

เทศบาลเมืองเขลางค์นครไม่มีสถานบริการสาธารณสุขในความดูแล แต่มีกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมที่มีเจ้าหน้าที่ทางด้านสาธารณสุขรับผิดชอบดูแลงานด้านป้องกันและควบคุมโรคติดต่องานสุขาภิบาลอนามัยและสิ่งแวดล้อม งานส่งเสริมสุขภาพ งานรักษาความสะอาด งานกองทุน หลักประกันสุขภาพ และงานสัตวแพทย์ ซึ่งจะประสานงานการปฏิบัติและสนับสนุนงบประมาณกับสถานบริการสาธารณสุข สังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล จำนวน 7 แห่ง ให้การดูแลรักษาพยาบาลแก่ประชาชนโดยเทศบาลได้ให้การอุดหนุนงบประมาณให้ส่วนหนึ่งดังนี้

- 1) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านศรีหมวดเกล้า
- 2) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านกาด
- 3) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านแม่กีย
- 4) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านโทกหัวช้าง
- 5) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านกล้วยม่วง
- 6) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านฟอน

7) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านกล้วยแพะ

2. สุสานและฌาปนสถาน

สุสานและฌาปนสถานในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร มีจำนวนดังนี้

1) สุสาน (เอกชน)	จำนวน 3 แห่ง
2) ฌาปนสถาน (ชุมชน)	จำนวน 33 แห่ง

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. แหล่งน้ำ

แม่น้ำสายสำคัญที่ไหลผ่านเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร คือ แม่น้ำวัง ที่ไหลผ่านช่วงตำบลปลงแสนทองและตำบลชมพู ระยะทางประมาณ 12 กิโลเมตร สภาพแม่น้ำตื้นเขิน ปริมาณน้ำลดลงทุกปี และคุณภาพไม่ดีนัก เนื่องจากการปล่อยน้ำเสียจากบ้านพักอาศัย โรงงานอุตสาหกรรม และร้านอาหาร

นอกจากนี้ พบว่าในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอื่น ๆ อาทิ ห้วยพูนก (อ่านว่า ห้วย - พู - นก) ห้วยป่านาด ทะเลสาบวังเหือ สถานีสูบน้ำบ้านลำปางกลางตะวันตก สถานีสูบน้ำบางวังแคว้ง และโครงการสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้าของกลุ่มทำนاب้านกล้วยแพะ

2. ขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครที่เทศบาลได้ดำเนินการจัดเก็บเองมีปริมาณประมาณ 35 - 40 ตันต่อวัน จากแนวโน้มการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีการประกอบกิจการพาณิชย์และอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นมีแนวโน้มการขยายตัวของชุมชนและการตั้งบ้านเรือนเพิ่มขึ้นทำให้ปริมาณขยะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปีปัจจุบันเทศบาลได้จ้างเหมาเอกชนในการกำจัดขยะ โดยมีบ่อกำจัดอยู่ที่ตำบลกล้วยแพะ ซึ่งเป็นศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยร่วมกับเทศบาลนครลำปาง

ด้านการสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม

เทศบาลเมืองเขลางค์นครมีภารกิจในการสงเคราะห์ประชาชน 3 ลักษณะ ดังนี้คือ

1. การให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้ประสบปัญหาด้านสังคม เช่น ปัญหาพฤติกรรม อารมณ์ และปัญหาทางด้านจิตใจให้บริการที่สำนักงานและให้บริการทางโทรศัพท์
2. การประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม เช่น การขอรับทุนการศึกษา การขอรับการฝึกอาชีพ การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย การส่งบุคคลที่ไร้ที่พึ่งเข้าสถานสงเคราะห์ การส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอาชีพ

ในสถาบันฝึกอาชีพต่าง ๆ ซึ่งรูปแบบการให้การช่วยเหลือ มีทั้งที่เป็นวัสดุสิ่งของ หรือเงิน แล้วแต่สภาพปัญหา และความต้องการของผู้ประสบปัญหา รวมถึงการรับเข้าสถานสงเคราะห์

3. การให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสประเภทต่าง ๆ ดูแลคุ้มครองสิทธิเด็ก รวมทั้งกลุ่มเด็กพิการ เด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กที่อาศัยอยู่กับครอบครัวที่ยากจน กลุ่มเยาวชนที่ไม่ได้รับการศึกษา กลุ่มสตรีที่ไม่มีอาชีพเพื่อคุ้มครองสิทธิสตรี กลุ่มผู้พิการ กลุ่มผู้ป่วยเอดส์ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ประสบสาธารณภัยครอบครัวผู้ด้อยโอกาสทางด้านเศรษฐกิจ ด้วยงบประมาณของเทศบาลเพื่อบรรเทาปัญหาและความเดือดร้อนบำรุงขวัญกำลังใจของประชาชน ให้สามารถต่อสู้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ตามอัตภาพ โดยมีรูปแบบการให้ความช่วยเหลือ เช่น มอบเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องแต่งกาย ชุดนักเรียน เครื่องกันหนาว นมผง วัสดุก่อสร้าง

การให้การสงเคราะห์ในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร

ประเภทที่ให้การสงเคราะห์	ปีงบประมาณ 2556		ปีงบประมาณ 2557	
	จำนวน (ราย)	งบประมาณ (บาท)	จำนวน (ราย)	งบประมาณ (บาท)
1. สงเคราะห์ผู้ประสบภัยธรรมชาติและสาธารณภัย	จ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะ			
1.1 ภัยหนาว	2,690	331,800		
1.2 อัคคีภัย	13	39,000		
1.3 วาตภัย	-	-		
1.4 ภัยจากศัตรูพืช	-	-		
1.5 ภัยจากลูกเห็บ	-	-		
1.6 ภัยจากโรคพืช (โรคไหม้คอรวง, โรคใบไหม้)	69	9,900		
2. การสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส				
2.1 ก่อสร้าง/ซ่อมแซมบ้านให้แก่ผู้ด้อยโอกาส	-	-	9	1,526,000
2.2 ระดมเงินบริจาคเพื่อช่วยเหลือครอบครัวคนพิการ	-	-	1	5,650
2.3 ช่วยเหลือผู้สูงอายุให้มีบัตรประจำตัวประชาชน	-	-	1	11,500
2.4 ประสานถึงรายชื่อผู้ประสบปัญหาเดือดร้อนรับถุงยังชีพจากสำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัดลำปาง	-	-	100	-
ประเภทที่ให้การสงเคราะห์	ปีงบประมาณ 2556		ปีงบประมาณ 2557	

	จำนวน (ราย)	งบประมาณ (บาท)	จำนวน (ราย)	งบประมาณ (บาท)
2.5 ประสานส่งรายชื่อคนพิการสูงอายุกายอัมพาต จากศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ จังหวัดลำปาง	-	-	8	-
2.6 ประสานส่งต่อข้อมูลผู้ด้วยโอกาสเพื่อรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์				
2.6.1 เด็ก	4	-	-	-
2.6.2 ครอบครัวผู้มีรายได้น้อย	62	-	3	-
2.6.3 ผู้สูงอายุ	10	-	-	-
2.6.4 คนพิการ	-	-	2	-
3. เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	จ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ 9,210 65,535,100		จ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ 9,490 74,082,600	
4. เบี้ยความพิการ	จ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ 1,339 7,905,000		จ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ 1,460 8,796,500	
5. เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์	123	732,000	126	745,000
รวม	13,081	76,168,736	13,520	74,625,800

(ที่มา : กองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองเขลางค์นคร) ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม 2558

ด้านการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการป้องกันภัยต่างๆ ของประชาชน

เทศบาลเมืองเขลางค์นครมีงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับการช่วยเหลือประชาชนในกรณีเกิดภัยพิบัติต่างๆ ซึ่งการดูแลในเรื่องสำคัญต้องการความร่วมมือจากทุกฝ่าย จึงได้จัดตั้งเป็นกองอำนวยความสะดวกป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เทศบาลเมืองเขลางค์นคร ที่มีภาระหน้าที่ในการเตรียมการวางแผนอำนวยความสะดวกและกำกับดูแลการปฏิบัติทั้งทางด้านกฎหมายและด้านการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การป้องกันบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติต่างๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ให้เป็นองค์กรระดับท้องถิ่นที่มีหน้าที่เตรียมงานด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนให้มีประสิทธิภาพ
2. เป็นศูนย์อำนวยความสะดวกป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตเทศบาลในยามปกติและเป็นองค์กรประสานกับหน่วยงานฝ่ายทหารในภาวะปกติหรือในภาวะสงคราม

3.เป็นองค์กรที่ศึกษาค้นคว้าวิจัย เกี่ยวกับการจัดวางมาตรการในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนทั้งก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย หรือภายหลังเกิดภัย

4.เป็นองค์กรประสานการปฏิบัติการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนกับฝ่ายทหารและร่วมดำเนินงานด้านความมั่นคงของประเทศ

โดยกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลเมืองเขลางค์นครได้เตรียมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเพื่อพร้อมรับกับสถานการณ์ต่างๆที่อาจเกิดขึ้นในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครและพื้นที่ใกล้เคียงดังนี้

- การป้องกันและระงับอัคคีภัย
- การป้องกันและบรรเทาปัญหา อุทกภัย วาตภัย
- การป้องกันภัยพื้นที่เสี่ยงภัย
- การป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม
- การกำหนดพื้นที่รับการอพยพประชาชนและส่วนราชการ
- การป้องกันและบรรเทาปัญหาภัยแล้ง
- การป้องกันและบรรเทาภัยจากสภาวะอากาศหนาว
- การป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
- การป้องกันภัยและบรรเทาภัยทางอากาศ
- การป้องกันและระงับการก่อวินาศกรรม
- การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน
- การแจกจ่ายสิ่งของช่วยเหลือ

ปัจจุบันมีศูนย์อำนวยการหลักตั้งอยู่ที่ถนนวิชิตราชดำเนินตำบลพระบาทอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง 0-5421-9199 และขยายจุดบริการงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้ครอบคลุมทั้ง 4 ตำบล ดังนี้

- ศูนย์ประจำการตำบลปงแสนทอง ตั้งอยู่ที่ โรงเรียนป่าตันกุ่มเมือง
- ศูนย์ประจำการตำบลชมพู ตั้งอยู่ที่ โรงเรียนบ้านยาเป้า
- ศูนย์ประจำการตำบลพระบาท ตั้งอยู่ที่ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ศูนย์ประจำการตำบลกล้วยแพะ ตั้งอยู่ที่ โรงเรียนบ้านหัวฝาย

1) การติดต่อทางวิทยุสื่อสาร

- นามเรียกขาน ม่วงคำ
- ความถี่หลัก 162.525 Mhz

- ความถี่รอง 162.175 Mhz

2) อัตรากำลังศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลเมืองเขลางค์นคร

- พนักงานเทศบาลสามัญ 2 คน
 - ลูกจ้างประจำ 4 คน
 - พนักงานจ้าง 38 คน
 - อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน 234 คน

3) อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้

- รถดับเพลิงแบบผจญเพลิง ขนาดบรรจุน้ำ 2,000 ลิตร จำนวน 2 คัน
 - รถยนต์บรรทุกน้ำช่วยดับเพลิง ขนาดบรรจุน้ำ 10,000 ลิตร จำนวน 4 คัน
 - รถยนต์บรรทุกน้ำช่วยดับเพลิง ขนาดบรรจุน้ำ 5,000 ลิตร จำนวน 1 คัน
 - รถยนต์บรรทุกน้ำช่วยดับเพลิง ขนาดบรรจุน้ำ 6,000 ลิตร จำนวน 1 คัน
 - รถดับเพลิงบันไดหอน้ำ ขนาดความสูง 32 เมตร จำนวน 1 คัน
 - รถยนต์กู้ภัย (กู้ชีพ) ขนาดกลาง จำนวน 2 คัน
 - รถยนต์กู้ภัยพร้อมอุปกรณ์ จำนวน 1 คัน
 - รถยนต์ตรวจการ จำนวน 2 คัน
 - รถยนต์ตรวจการดับเพลิง ขนาด 800 ลิตร จำนวน 2 คัน
 - เครื่องสูบน้ำ ชนิดใช้น้ำมันเบนซิน จำนวน 13 เครื่อง
 - เครื่องสูบน้ำ ชนิดใช้มอเตอร์ไฟฟ้า (ไดรฟ์) จำนวน 20 เครื่อง
 - เครื่องสูบน้ำดับเพลิง ชนิดหาบหาม จำนวน 3 เครื่อง
 - เครื่องสูบน้ำดับเพลิง ชนิดลากจูง จำนวน 3 เครื่อง
 - เลื่อยยนต์เล็ก จำนวน 1 เครื่อง
 - เลื่อยยนต์ใหญ่ จำนวน 2 เครื่อง

สถิติสาธารณภัยในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร

ปี พ.ศ.	ประเภทสาธารณภัย				รวมงบประมาณ (บาท)
	อุทกภัย (ครั้ง)	วาตภัย (ครั้ง)	อัคคีภัย (ครั้ง)	อื่นๆ (ครั้ง)	
2550	1	4	1	-	252,015.40
2551	-	5	1	-	145,626.50
ปี พ.ศ.	ประเภทสาธารณภัย				รวมงบประมาณ

	อุทกภัย (ครั้ง)	วาตภัย (ครั้ง)	อัคคีภัย (ครั้ง)	อื่นๆ (ครั้ง)	(บาท)
2552	-	1	2	-	70,000
2553	-	2	4	-	386,977
2554	1	1	3	-	87,388
2555	1	6	2	-	254,973
2556	1	3	1	-	195,076
2557	-	3	-	-	160,000

(ที่มา : งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักปลัดเทศบาลเมืองเขลางค์นคร)

ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2558

ส่วนที่ 2

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

ส่วนที่ 2

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครแบ่งเป็น 2 ประเภท

1. แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ได้แก่

❖ วัดพระธาตุดอยม่วงคำ

วัดพระธาตุดอยม่วงคำตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ระหว่างอำเภอเมือง และอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง อยู่ห่างจากอำเภอเมืองประมาณ 20 กิโลเมตร บนเส้นทางสายลำปาง-แม่ทะ ประวัติวัดพระธาตุดอยม่วงคำเกิดขึ้นมาหลายร้อยปีมาแล้ว แต่ไม่มีหลักฐานแน่นอนมีแต่ตำนานเล่าขานถึงเรื่อง “ผาสามเส้า – หมากขาคำ” มาเป็นเวลาช้านาน

ณ ผาสามเส้าเชิงดอยม่วงคำมีสุนัขตัวหนึ่งเคยอาศัยอยู่กับพรานป่า คราวหนึ่งได้หลงเข้าไปในป่าและได้ต้อนน้ำในรอยเท้าช้าง จึงได้ตั้งท้องขึ้น เมื่อกลับมาพบเจ้าของ พรานป่าก็ได้ปลดปล่อยให้สุนัขขึ้นเรือนเพราะเกรงว่าจะถูกครหาที่เป็นสุนัขตัวเดียวที่ท้องโดยไม่มีสุนัขอื่นในป่าแห่งนั้น

นางสุนัขได้เกิดลูกแฝดในโพรงหินเชิงผาสามเส้า โดยให้ชื่อหญิงคนพี่ว่า บัวแก้ว และคนน้องมีชื่อว่า บัวตอง นางสุนัขได้หาผลไม้ เสื้อผ้าให้ลูกนุ่งจนโตเป็นหญิงงามทั้งคู่ วันหนึ่งพรานป่าเห็นหญิงงามสองพี่น้องจึงไปทูลพระยาเจ้าเมือง พระยาเจ้าเมืองจึงยกทัพลขบวนช้างม้าเดินทางไปถึงผาสามเส้า เพื่อรับนางทั้งสองไปเป็นมเหสีและให้สร้างปราสาทให้นางทั้งสองอยู่

ส่วนนางสนัขกลับผาสามเส้าไม่พบลูกก็คร่ำครวญเห่าหอนหาลูกจน พระอินทร์สงสารจึงบันดาลให้นางสนัขพูดภาษาคนได้เพื่อติดตามหาลูกในเมือง นางสนัขเดินทางไปถึง วังนางบัวแก้วจึงบอกให้ทหารที่เฝ้าวังว่าขอพบเจ้านายเก่า นางบัวแก้วได้ยินเข้ากลัวจะมีคนรู้ว่านางมี แม่เป็นหมาจึงสั่งทหารไล่ฆ่าไล่แทงแม่หมาจนได้รับบาดเจ็บสาหัส แม่หมาจึงหนีไปที่ปราสาทนาง บัวทอง ก็ได้รับการปรณิบัติดูแลรักษาแม่หมาเป็นอย่างดี นางบัวทองเกรงว่าแม่หมาจะได้รับอันตราย จึงทูลขอหีบจากพระยาเจ้าเมืองเพื่อใช้เป็นหีบห่อแม่หมา โดยบอกว่าจะเอาไว้เก็บของมีค่า พอ ครบวันที่สามพระยาเจ้าเมืองขอดูของมีค่าในหีบ ซึ่งเป็นเวลาเดียวกับที่พระอินทร์นิมิตแก้ว แหวน เงิน ทอง ใส่ในหีบ และรับเอาศพแม่หมา “หมาขนคำ” ซึ่งถอดจิตขึ้นไปบนสวรรค์ เมื่อพระยาเจ้าเมืองพบ แก้วแหวน เงินทองก็ชอบใจถามว่าได้มาจากไหน นางบัวทองจึงทูลว่าได้มาจากป่าอันเป็นที่อยู่อาศัย ของนาง พระยาเจ้าเมืองปรารถนาอยากได้ทรัพย์สมบัติที่นางบัวทองบอก จึงแต่งรี้พลให้นางบัวทอง นำไปเอาสมบัติ ฝ่ายนางบัวทองได้ตัดสินใจจะฆ่าตัวตายเพราะความเศร้าโศกคิดถึงแม่หมา อีกทั้งเกรง อาญาที่ทูลว่ามีทรัพย์อยู่ที่ผาสามเส้าโดยไม่เป็นความจริง นางจึงตัดสินใจขึ้นไปบนเชิงผาสูงเหนือห้วย แล้วจึงกระโดดลงเบื้องล่าง บังเอิญเบื้องล่างนั้นมีผีเสื้อห้วยตนหนึ่ง ซึ่งเป็นยักษ์ฉนิลอนป่วยเป็นโรค ผีกลัดหนองที่หัวเข้า อาการเจ็บปวดที่ทรมานมาช้านานก็หายเป็นพลิตทั้ง นางผีเสื้อยักษ์จึงขอบอก ขอบใจนางบัวทอง พร้อมทั้งปลอบใจให้นางกลับวังและขนเอาทรัพย์สมบัติของนางผีเสื้อกลับไปด้วย

นางบัวทองได้ขนทรัพย์สมบัติกลับวังเป็นจำนวนมากและได้รับแต่งตั้งให้เป็น อัครมเหสี ฝ่ายนางบัวแก้วใคร่ทราบเรื่องจึงสอบถามจากนางบัวทอง ซึ่งนางได้เล่าตามความเป็นจริง ทุกประการ นางบัวแก้วจึงเกิดความริษยาและมากใหญ่ไฝสูง จึงทูลขอหีบจากพระยาเจ้าเมือง เพื่อ นำไปใส่ทรัพย์สมบัติ พระยาเจ้าเมืองจึงแต่งรี้พลติดตามนางไปสู่ผาสามเส้าเมื่อถึงบริเวณที่นางผีเสื้อ อยู่ นางก็บอกให้ทหารหยุดเพื่อที่นางจะได้ไปเจรจากับนางยักษ์ฉนิลอน ก็พบว่ากำลังนอนหลับอยู่ นางจึง ยกเท้าขึ้นเหยียบ ทำให้นางผีเสื้อยักษ์โกรธมากที่นางบังแก้วกระทำหมิ่นประมาท อีกทั้งรู้ว่านาง บัวแก้วออกตัญญู ไม่รู้จักบุญคุณแม่ จึงจับนางฉีกกินเป็นอาหารและได้โลภกินรี้พลอีกเป็นจำนวนมาก ผู้คนจึงพากันแตกตื่นหนีเตลิดลงเขาไปคนละทิศละทางและได้นำเรื่องไปทูลพระยาเจ้าเมือง หลังจาก เหตุการณ์ร้ายผ่านพ้นไป

พระยาเจ้าเมืองและนางบัวทองก็ได้ครองคู่อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขจนนางบัวทองได้ประสูติราชบุตรสององค์ให้ชื่อว่า “เจ้าศรีบุญเรือง” และ “เจ้าบุญศิริ”

ตามตำนานวัดพระธาตุดอยม่วงคำ ตัวละครในเรื่อง “ผาสามเส้า – หมา ขน คำ” ได้กลับชาติมาเกิดดังนี้

1. แม่หมา ได้มาเกิดเป็นนางภูอาจารย์
2. นางบัวทอง ได้มาเกิดเป็นนางยโสธรา (พิมพา)
3. พระยาเจ้าเมือง ได้มาเกิดเป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

4. พระยาช้าง ได้มาเกิดเป็นพระยาสุปปะ พุทธะ
5. นายพราน ได้มาเกิดเป็นพระอุทายีเถระ
6. นางผีเสื้อยักษ์ ได้มาเกิดเป็นองคุลีมาล
7. เจ้าศรีบุญเรือง ได้มาเกิดเป็นพระราหุล
8. เจ้าบุญศิริ ได้มาเกิดเป็นนางอุบลวรรณเถรี

❖ วัดม่อนจำศีล

วัดม่อนจำศีลตั้งอยู่เลขที่ 211 ถนนม่อนจำศีล บ้านป่าขาม หมู่ที่ 1 ตำบลพระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง สังกัดคณะสงฆ์มหานิกายที่ดินวัดมีเนื้อที่ 70 ไร่ 98 ตารางวา ตราจองเลขที่ 109 อาณาเขตทิศเหนือจดทางสาธารณประโยชน์และลำเหมืองชลประทาน ทิศใต้จรดที่ว่างเปล่าและลำเหมืองชลประทาน ทิศตะวันออกที่ว่างเปล่า ทิศตะวันตกจรดลำเหมืองชลประทาน

วัดม่อนจำศีลเป็นวัดที่เก่าแก่ คาดว่าสร้างสมัยพระนางจามเทวี ซึ่งถูกทิ้งไว้ให้ร้างมานาน มีเจดีย์ (เจดีย์สี่ทองซึ่งบรรจุพระเกศของพระพุทธเจ้า) และซุ้มพระเจ้าทันใจ (เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ประจำวัด) กำแพงล้อมบริเวณเจดีย์ซุ้มประตู ซึ่งปรักหักพังตามกาลเวลา

ต่อมามีพระมหากษัตริย์ เมืองแพ่ง ซึ่งเป็นพระกรรมฐานได้ธุดงค์มาพบเจดีย์ ซึ่งเห็นว่าเป็นวัดที่เก่าแก่ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เหมาะสมที่จะปฏิบัติธรรม จึงได้เจริญกรรมฐานประจำอยู่ที่นี่ ต่อมาก็ได้มีผู้ทราบข่าวก็พากันขึ้นไปฟังธรรม เจริญกรรมฐาน ถวายทาน และก็ได้เกิดศรัทธา ได้ช่วยกันสร้างวิหารหน้าซุ้มพระเจ้าทันใจ เพื่อเป็นที่บำเพ็ญกุศล

ต่อมาได้ช่วยกันบูรณะองค์เจดีย์ให้ดูดีขึ้น (และได้ก่อหุ้มองค์เดิมเพื่อให้มีขนาดใหญ่ขึ้นอีกหลายครั้ง)

ใน พ.ศ. 2410 ได้มีคหบดีชาวพม่า ได้นำช่างจากมณฑลพะเยาทำการบูรณะเปลี่ยนรูปทรงของเจดีย์กำแพง ซุ้มประตูเป็นศิลปะแบบพม่า และได้สร้างวิหารไม้สักอีก 1 หลัง ใน พ.ศ. 2524 (ในปัจจุบันทรุดโทรมมากยังไม่ได้บูรณะ)

ใน พ.ศ. 2460 ได้ทำการบูรณะใหม่อีกครั้ง พร้อมกับศรัทธาสร้างเจดีย์พระอรหันต์แปดทิศขึ้นอีก 1 องค์ ในช่วงติดต่อกันนั้น มีอาชญากรรมได้เกิดศรัทธา จึงได้สร้างเจดีย์ขึ้นอีกองค์หนึ่งใน พ.ศ. 2470-2474 (เจดีย์พระฤาษี)

ในปี พ.ศ. 2528 ได้เกิดพายุและฟ้าผ่ายอดเจดีย์สี่ทองหักพังลงมา ต่อมาได้ทำการบูรณะในปี พ.ศ. 2533 ซึ่งได้กระเทาะปูนเดิมออกแล้วก่อฉาบใหม่ตรงรูปทรงระฆังคว่ำได้ติดกระฉก ตรงยอดลงรักปิดทองเปลี่ยนยอดฉัตรใหม่พร้อมติดสายล่อฟ้าเพื่อกันฟ้าผ่า

วัดม่อนจำศีล ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา วันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2492 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 49 เมตร ยาว 50 เมตร และได้ทำการผูกพัทธสีมาเมื่อ 6 เมษายน พ.ศ. 2535

❖ วัดป่าตันกุ่มเมือง

วัดป่าตันกุ่มเมือง หมู่ 4 ตำบลปงแสนทอง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ก่อตั้งครั้งแรกเมื่อไหร่ไม่ปรากฏหลักฐานการบันทึกการเก็บข้อมูล แต่ตามประวัติผู้เฒ่าผู้แก่เล่าขานต่อๆ มาว่า เดิมมีชื่อว่าวัดป่าดงตัน (ป่าพุทรา) และวัดแห่งนี้มีของดีคือพระพุทธรูปทองคำสองพี่น้อง และมีเจดีย์ที่เก่าแก่ ซึ่งเป็นของศักดิ์สิทธิ์ชาวบ้านนับถือเคารพบูชา และชาวนี้อได้แผ่ขยายเป็นวงกว้างออกไปทั่วล้านนา และชาวนี้อทราบถึงเจ้าแม่จามเทวี

ในช่วงปี พ.ศ. 1251-1257 เจ้าแม่จามเทวีจึงได้ชักชวน เสนาอำมาตย์และบริวารทั้งหลายพากันเดินทางมากราบสักการะบูชา พระพุทธรูปทองคำสองพี่น้อง และเจดีย์ ระหว่างการเดินทางมาจากเมืองหริภุญชัย (จังหวัดลำพูน) ถึงวัดป่าตัน ได้ผ่านมาหลายหมู่บ้าน มีอยู่หมู่บ้านหนึ่ง ชาวบ้านหมู่บ้านนั้นทราบข่าวการเดินทางมาของเจ้าแม่จามเทวีชาวบ้านจึงได้นำสินค้าออกมาวางขายตามข้างถนนหนทาง พอเจ้าแม่จามเทวีเดินทางผ่านมาถึงบริเวณหมู่บ้านแห่งนี้ เห็นชาวบ้านนำสินค้ามาวางขายตามข้างถนนหนทาง จึงได้เอ่ยคำพูดขึ้นว่าหมู่บ้านแห่งนี้น่าจะเป็นกาด (ตลาด)

ต่อมาชาวบ้านได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านกาด (บ้านกาดใต้ หมู่ที่ 7 ตำบลปงแสนทอง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ในปัจจุบัน) แล้วก็เดินทางมากราบสักการะบูชาของดีแห่งวัดป่าตัน

และต่อมาอีกนานเท่าไรและเหตุใดไม่ทราบได้ มีผู้เฒ่าผู้แก่เล่ากันว่าวัดป่าตันไม่มีพระภิกษุสงฆ์มาจำวัดอยู่ขาดการดูแลรักษา จึงได้มีต้นไม้อันใหญ่ขึ้นเต็มบริเวณวัด และมี

เถาว์ลัยเลื้อยเจริญเต็มไปหมด จึงได้กลายเป็นวัดร้าง ต่อมาชาวบ้านเห็นควรว่า ควรจะบูรณะวัดแห่งนี้ขึ้นมาใหม่ เพื่อเป็นที่บำเพ็ญกุศลทางพุทธศาสนา เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจของชาวบ้าน จึงได้ตั้งขึ้นมาเป็นวัดอีกครั้งในปี พ.ศ. 1729 แล้วมาประกอบพิธีผูกพัทธสีมา ประมาณ พ.ศ. 2486 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 4 เมตร ยาว 9 เมตร ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2272-2275 มีทหารพม่าได้บุกเข้ามายึดนครลำปาง นำทัพโดยท้าวมหายศมาจากเมืองหริภุญชัย ได้บุกยึดนครลำปางได้ครั้งหนึ่ง แล้วยึดเอาวัดพระธาตุลำปางหลวงเป็นฐานทัพ เพื่อจะบุกเข้ามายึดครองเมืองนครลำปาง ระหว่างทางนำทัพจากวัดพระธาตุลำปางหลวงเข้าตีเมืองนครลำปางต้องผ่านวัดป่าตัน แต่ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณนั้นไม่ยอมให้ทัพพม่าผ่านไปได้อย่างง่ายดาย และชาวบ้านได้รวมพลังสามัคคีช่วยกันตั้งทัพต่อสู้ศึกพม่า เพื่อคุ้มครองป้องกันเมืองนครลำปาง โดยการนำทัพของสมภารวัดนายาง ซึ่งเป็นพระภิกษุในขณะนั้น มีวิชาอาคมเลื่องลือพรายสำแดงอิทธิฤทธิ์ต่างๆ คนทั้งหลายในจังหวัดนั้นพากันนิยมนับถือว่ามีบุญ จึงพากันมาเป็นบิรवारมาก สมภารวัดสามขาม, วัดบ้านฟอน ก็พากันออกศึกมาเป็นเสนาขวา ซ้ายของสมภารวัดนายาง ผู้มีบุญนั้น เกิดเป็นช่องขึ้นกักหนึ่ง รวมไพร่พลตั้งทัพสู้กับทัพของพม่า สู้กันอยู่หลายวันผลสุดท้ายน้ำน้อยยอมแพ้ไฟ ชาวบ้านป่าดงตันก็พ่ายแพ้แก่ทหารพม่าเพราะกำลังพลไม่ได้รับการฝึกฝนในการสู้รบ และอาวุธก็สู้เขาไม่ได้ ทัพค่ายบ้านป่าดงตันก็แตกสลายพ่ายแพ้ทัพของพม่า วัดป่าตันจึงถูกพม่ายึดครอง แล้วต่อมาเจ้าพ่อหนานทิพย์ช้างได้กอบกู้ต่อสู้คืนมาได้สำเร็จ โดยข้ามกำแพงด้วยการลอดทางระบายน้ำ บุกเข้ายิงท้าวมหายศเสียชีวิตที่วัดลำปางหลวง ทัพของพม่าจึงแตกพ่ายหนีไป และวัดป่าตันจึงได้ชื่อใหม่ว่า “วัดป่าตันคุ้มเมือง” (คุ้ม หมายถึง พญเมืองนครลำปางไว้) และต่อมาได้เปลี่ยนเป็นวัดป่าตันกุมเมือง (กุม หมายถึง ป้องกัน หรือ คุ้มครอง) ในปี พ.ศ. 2418 วัดป่าตันกุมเมืองได้เปิดการศึกษา มีโรงเรียนปริยัติธรรมแผนธรรมสอนแก่พระเณรและชาวบ้านผู้ที่สนใจ วัดป่าตันกุมเมืองมีการบริหารและปกครองโดยมีเจ้าอาวาส 7 รูป คือ พระมหาปา, พระอธิการปินดา, พระอธิการปินใจ, พระวินัยธรนึ่ง พ.ศ. 2490-2497 พระอธิการคำอ้าย ศรีธมโม พ.ศ. 2489 พระอธิการเรียน สุธมโม, พระครู หล้า จิตจิตโต ปัจจุบันวัดป่าตันกุมเมือง มีเนื้อที่ 13 ไร่ 1 งาน 93 ตารางวา โฉนดที่ดินเลขที่ 23403, 23404 อาณาเขตทิศเหนือประมาณ 5 เส้น 5 วา จรดหมู่บ้าน ทิศใต้ประมาณ 4 เส้น 4 วา 1 ศอก จรดถนนสาธารณะ ทิศตะวันออกประมาณ 4 เส้น 8 วา 1 ศอก จรดทุ่งนาและสวนเอกชน ทิศตะวันตกประมาณ 1 เส้น 1 งาน จรดโรงเรียนบ้านป่าตันกุมเมือง

❖ วัดสามัคคีบุญญาราม (สำนักสงฆ์ศรีสุบรรพตเดิม)

วัดสามัคคีบุญญารามในปี พ.ศ. 2536 ท่านพระครูกรุณยธรรมนิวาส (หลวงปู่หลวง กตปุญโญ) ได้ไปสร้างสำนักสงฆ์ศรีสุบรรพตขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นวัดสาขาของวัดป่าสำราญนิวาส โดยตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านหัวทุ่ง ตำบลพระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยมีคุณระวุฒิ แจ่มมงคล ซึ่งเป็นคนจังหวัดสมุทรปราการ เป็นผู้ถวายที่ดินให้กับหลวงปู่

ครั้งแรกหลวงปู่ได้เดินทางจากวัดป่าสำราญฯ ไปดูสถานที่ก่อนซึ่งในขณะนั้นการเดินทางลำบากมาก ทางรถยนต์เข้าเกือบไม่ถึง เพราะเป็นทางรถมอเตอร์ไซด์ของชาวบ้านที่เข้าไปหาของป่ามาขาย พอไปถึงที่หลวงปู่ก็บอกว่า “เป็นสถานที่ที่เหมาะสมกับการบำเพ็ญสมณธรรมมาก เพราะเป็นที่ห่างไกลจากหมู่บ้านพอสมควรและอากาศก็ปลอดโปร่งเย็นสบาย”

หลวงปู่จึงจัดรูป 5 ดอก บอกเจ้าที่เจ้าทางในสถานที่นั้นให้ได้รับทราบ จึงถือได้ว่าสำนักสงฆ์ศรีสุบรรพต ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2536 นี้เอง จากนั้นได้มีการก่อสร้างกุฏิและศาลาชั่วคราวหลังเล็กๆ พอที่จะเป็นที่อยู่อาศัยและทำวัตรไหว้พระสวดมนต์และเป็นที่ฉันเช้าได้

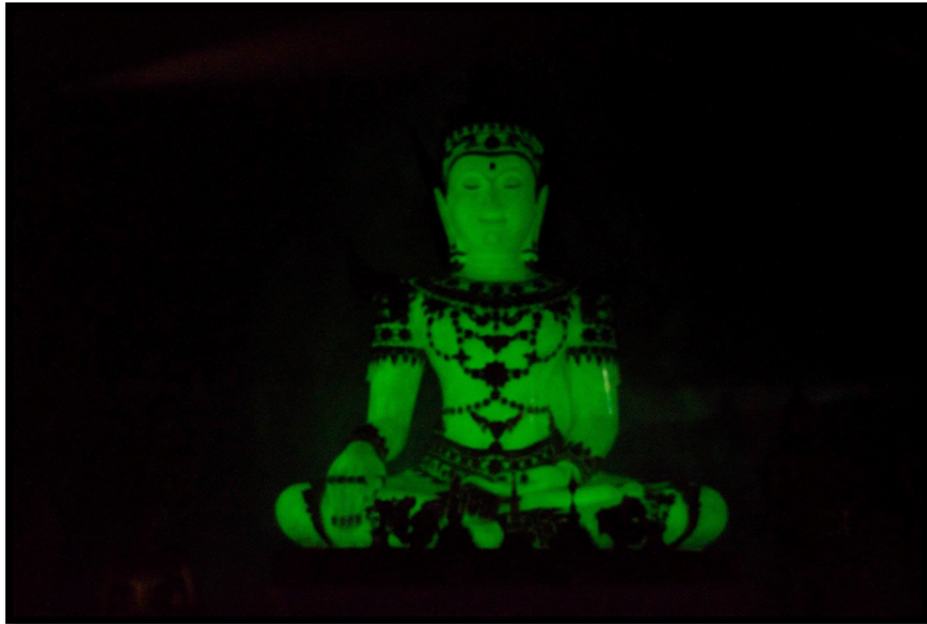
ต่อมาได้มีการพัฒนา มีการก่อสร้างหลายๆ อย่างตามมา คือ สร้างกุฏิถาวร สร้างศาลาหลังใหม่ให้มั่นคงแข็งแรงมากขึ้นกว่าเดิม และได้ทำการสร้างถนนลาดยางเป็นทางเข้าสำนักสงฆ์แห่งใหม่เป็นที่เรียบร้อย จนการเดินทางสะดวกสบายขึ้นกว่าเดิมหลายเท่า

หลวงปู่หลวงได้อยู่จำพรรษาอย่างเป็นจริงเป็นจังที่สำนักสงฆ์ศรีสุบรรพต เมื่อเข้าพรรษาในปี พ.ศ. 2537 โดยอยู่จำพรรษาคิดต่อกันเป็นเวลา 3 ปี คือ พ.ศ. 2537–2539 แต่หลวงปู่จะกลับไปวัดป่าสำราญนิวาสบ้างในบางโอกาส เช่น เมื่อมีญาติโยมนิมนต์เพื่อทำบุญ มีการบวชพระหรือวันสำคัญในทางพระพุทธศาสนา หรือพักค้างคืนหนึ่งคืน

ในปัจจุบันสำนักสงฆ์คีรีสุบรรพตได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการนำไฟฟ้า ถนนเข้าวัด ตลอดจนถึงอาคารเสนาสนะต่างๆ นอกจากนี้ยังสร้างพระเจ้านครหลวงนครลำปาง (พระนาคปรก) ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่เด่นเป็นสง่าเห็นมาแต่ไกล นอกจากนี้ยังเป็นทีเก็บอัฐิของพระครูการุณยธรรมนิवास (หลวงปู่หลวง กตปุญโญ) ปัจจุบันได้รับวิสุงคามสีมา และเปลี่ยนชื่อเป็นวัดสามัคคีบุญญาราม

❖ สำนักสงฆ์พระธาตุอรัญวาส (ดอยวังเฮือ)

สำนักสงฆ์พระธาตุอรัญวาส(ดอยวังเฮือ) ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของเทศบาลเมืองเขลางค์นคร ตำบลพระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ประวัติการก่อตั้ง “สำนักสงฆ์พระธาตุอรัญวาส ดอยวังเฮือ” ประมาณปี พ.ศ.2514 – 2515 หลวงพ่อเมือง (พระครูอุดมเวชรกุล) เจ้าอาวาส วัดท่าแหน ท่านใช้เป็นสถานที่วิปัสสนากรรมฐานนั่งสมาธิ และได้เริ่มสร้างเจดีย์และกุฏิขึ้นเมื่อหลวงพ่อมรณภาพในปี พ.ศ.2519 หลวงพ่อแสนได้ดูแลมาอย่างต่อเนื่อง กระทั่งในปี พ.ศ.2540 สมเด็จพระญาณสังวรพระสังฆราชเจ้าได้ประทานพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า อัญเชิญมาบรรจุไว้ในเจดีย์ จากนั้นได้สร้างวิหารและกุฏิเพิ่มขึ้นและมีคณะศรัทธาจากหน่วยงาน กฟผ.แม่เมาะ และชลประทาน รวมทั้งอดีตนายกรัฐมนตรีนายพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้เคยมาทำบุญทอดผ้าป่า

แต่ละปีจะมีงานประจำปี ประมาณเดือน 9 เดือน พฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายนของทุกปี โดยจะมีพิธีสงฆ์พระธาตุ สวดมนต์ รักษาศีล ปล่อยโคมลอย มีคณะศรัทธามารักษาศีลปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง เมื่อหลวงพ่อบุญได้มรณภาพลง ทำให้สำนักสงฆ์พระธาตุดอยวังเฮือถูกปล่อยทิ้งร้างมาโดยตลอด จนเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.2553 คุณชยกร สท้านไตรภพ ยิ่งเจริญ ลูกศิษย์ของหลวงพ่อบุญปิฎกติกข (ประสิทธิ์ จันทระเดชา) ได้นิมนต์หลวงพ่อบุญปิฎกติกข (ประสิทธิ์ จันทระเดชา) ซึ่งเป็นอดีตที่ปรึกษาสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ฝ่ายกิจการพิเศษ-ชายแดน ทหารเสือพระราชินี ผู้ผ่านศึกสมรภูมิจากเวียดนาม รุ่นจางอานศึก ขึ้นไปบนสำนักสงฆ์พระธาตุอรัญวาส (ดอยวังเฮือ) ท่านรู้สึกว่าคุณ เป็นดินแดนที่ท่านคุ้นเคยและเคยอยู่ เคยผูกพันมาก่อน จึงได้มีการบูรณปฏิสังขรณ์ขึ้นมาใหม่อีกครั้ง โดยเฉพาะพระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ โบสถ์ กุฏิ และสถานที่โดยรอบ ให้เป็น พุทธอุทยานที่ประสูติ ตรัสรู้ แสดงธรรมและปรินิพพาน เถลิงพระเกียรติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาให้ยืนยาว รุ่งเรืองตลอดไป

ปัจจุบันมีพุทธศาสนิกชน เดินทางมาปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์พระธาตุอรัญวาส (ดอยวังเหือ) นอกจากนี้หลวงพ่อกุริปัญญโมกข์ (ประสิทธิ์ จันทระเดชา) ยังได้สร้างพระพุทธรูปพระพุทธรูปเจ้า 28 พระองค์ ซึ่งองค์สุดท้ายคือ พระพุทธรูปพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นามว่า โคตมะ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปเรืองแสงแห่งเดียวในประเทศไทย โดยทางสำนักสงฆ์พระธาตุอรัญวาส (ดอยวังเหือ) เปิดให้พุทธศาสนิกชนเข้าสักการะพระพุทธรูปเรืองแสงตั้งแต่เวลา 09.00 - 17.00 น. หมายเลขโทรศัพท์ 083-995-6364

2. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่

❖ **อ่างเก็บน้ำวังเหือ หรือ “ทะเลลำปาง”** ตั้งอยู่ที่บ้านผาตลาดหมู่ที่ 4 ตำบลพระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

เป็นอ่างเก็บน้ำที่มีภูเขาล้อมรอบ เหมาะแก่การพักผ่อนแบบธรรมชาติ โอบล้อมด้วยภูเขา มีทัศนียภาพที่สวยงามโดยเฉพาะยามเย็น ตั้งอยู่ในเขต ระหว่าง อ.เมือง - อ.แม่ทะ

การเดินทาง อ่างเก็บน้ำวังเหืออยู่ห่างจากเมืองลำปางประมาณ 18 กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 11 (ไปทางเด่นชัย-แพร่) จนถึงสามแยกบ้านผาตลาด ขับตรงไปอีกประมาณ 1.5 กิโลเมตร ให้กลับรถย้อนกลับมาทางลำปางก่อนถึงสะพาน จะมีทางแยกให้เลี้ยวซ้ายเข้าไปอีก 1 กิโลเมตร ก็จะถึงอ่างเก็บน้ำวังเหือ

ส่วนที่ 3

วิสัยทัศน์

และยุทธศาสตร์การพัฒนา

ส่วนที่ 3

วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์การพัฒนา

วิสัยทัศน์

“เมืองแห่งคุณภาพ (คุณภาพคน คุณภาพชีวิต และคุณภาพการบริหารจัดการ)”

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองเขลางค์นคร 3 ปี พ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2561

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ยุทธศาสตร์พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การบริการสาธารณะและพัฒนา

ระบบผังเมือง

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การบริการสาธารณะเป็นระบบครอบคลุมทุกพื้นที่
- พัฒนาระบบผังเมืองและการพัฒนาตามผังเมือง

ตัวชี้วัด

- ร้อยละของความสำเร็จในการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี
- ความพึงพอใจของประชาชนต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะ

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
1.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค	เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค ไฟฟ้าประปาและการพัฒนาศักยภาพการให้บริการน้ำเพื่ออุปโภค บริโภคที่มีคุณภาพครอบคลุมทุกพื้นที่

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
1.2 พัฒนาระบบ การบริการสาธารณะแก่ชุมชน	การจัดการและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะด้านอื่น ๆ ที่ประชาชนต้องการ เช่น สนามกีฬา ห้องสมุดประชาชน อาคารเอนกประสงค์ ศาลาประชาคม ศูนย์คอมพิวเตอร์ชุมชน โรงรับจำนำ และสำนักงานที่ทำการของเทศบาลตลอดจนเป็นการส่งเสริม อำนวยความสะดวกภาคธุรกิจในการประกอบกิจการในพื้นที่เช่น อุตสาหกรรมเซรามิก
1.3 พัฒนาระบบผังเมืองและการพัฒนาตามผังเมือง	จัดวางและทำผังเมืองรวมของเทศบาลเป็นแผนแม่บทด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับการพัฒนาพื้นที่และรองรับการขยายตัวของเมืองตลอดจนรองรับการลงทุนของภาคเอกชนที่ไม่กระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งฟื้นฟูระบบชุมชนเดิมให้สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ยุทธศาสตร์การพัฒนาคู่มือส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- โครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา แหล่งเรียนรู้ และองค์ความรู้ที่หลากหลาย

ตัวชี้วัด

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลทุกศูนย์ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผ่านมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายุติในระดับดีมาก
- ระดับความสำเร็จในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาผู้สูงอายุต้นแบบ

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
2.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา	เป็นการพัฒนาโครงสร้างเพื่อการศึกษา เช่น อาคารเรียน ห้องสมุด สนามกีฬา พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา เช่น วางระบบ IT ศูนย์เรียนรู้ ICT ในโรงเรียน

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
2.2 การพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม	เป็นการเตรียมความพร้อมของพ่อแม่ในการเลี้ยงดูเด็กอย่างเหมาะสมตามพัฒนาการการพัฒนาคุณภาพของผู้ดูแลเด็กเล็กการพัฒนาคุณภาพศูนย์เด็กเล็ก และการจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กให้ทั่วถึง และเพิ่พ่อรวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็ก พ่อแม่หรือผู้ดูแลเด็ก และผู้สูงอายุ
2.3 พัฒนาเด็กและเยาวชน สู่ความมั่นคง แข็งแรง ดี มีสุข และสร้างสรรค์	ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในครอบครัวให้เกิดความรักความเข้าใจกัน การให้อีกาส และเห็นความสำคัญของคนในครอบครัว มีกลไกสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้การทำงานด้านเด็กและเยาวชนให้เข้มแข็งและยั่งยืนในพื้นที่ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาการจัดทำฐานข้อมูลเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดตั้งองค์กรเด็กและเยาวชนในชุมชนสนับสนุนการนำคุณธรรม จริยธรรมตามหลักศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาสู่การดำรงชีวิตในครอบครัว
2.4 พัฒนาผู้สูงอายุให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม มีคุณภาพ มีคุณค่า สามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง	ส่งเสริมการนำความรู้และประสบการณ์ของผู้สูงอายุมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่น ส่งเสริมผู้สูงอายุให้สามารถพึ่งตนเองได้โดยปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุ แบบบูรณาการ และเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม มีศูนย์กลางในการพัฒนา เช่นจัดตั้งศูนย์พัฒนาผู้สูงอายุ ในรูปแบบที่หลากหลาย และมีการพัฒนาที่ต่อเนื่องเพื่อเป็นต้นแบบในการดูแลผู้สูงอายุ
2.5 สร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมเข้าสู่การประชาคมอาเซียน	เป็นการจัดการความรู้ และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน พัฒนาสมรรถนะ และศักยภาพของบุคลากรในองค์กร และประชาชนในพื้นที่ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน เตรียมความพร้อมด้านกายภาพ และส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนและเพิ่มขีดความสามารถของนักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
2.6 ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และองค์ความรู้ที่หลากหลาย	ทั้งที่เป็นวิถีวัฒนธรรมดั้งเดิมและองค์ความรู้สมัยใหม่ เช่น ศูนย์เรียนรู้ชุมชนศูนย์ ICT ของชุมชนการจัดการความรู้เรื่องครอบครัวศึกษา อาหารศึกษา วิถีศึกษา การเตรียมความพร้อมก่อนการเป็นพ่อแม่ จัดเวทีสาธารณะเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส และผู้พิการ ในพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ 3: ยุทธศาสตร์เสริมสร้างความเข้มแข็งการบริหารจัดการองค์กร

และชุมชน เพื่อความมั่นคง และเป็นธรรมในสังคม

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาในทุกระดับ
- ประชาชนในชุมชนสามารถจัดการปัญหาของชุมชนด้วยตัวเอง

ตัวชี้วัด

- ระดับความสำเร็จในการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์การประเมินการบริหารจัดการที่ดี
- แผนยุทธศาสตร์พัฒนาองค์กรที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
3.1 ส่งเสริมประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการองค์กร ให้มีความเข้มแข็ง มีคุณภาพคุณธรรม จริยธรรมทางอาชีพ และมี	เป็นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ส่งเสริมกระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และบูรณาการทุกภาคส่วนและพัฒนาข้าราชการให้มีคุณภาพคุณธรรม จริยธรรมทางอาชีพรวมทั้งความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระบบข้อมูลสารสนเทศ เครื่องมือ และ

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
ความรับผิดชอบต่อ ภายใต้ หลักธรรมาภิบาล	อุปกรณ์ ต่างๆ ที่มีความจำเป็นในการดำเนินงานที่มีคุณภาพและ เพียงพอ
3.2 ส่งเสริมและพัฒนา สมรรถนะบุคลากร	เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ ศักยภาพของบุคลากรในทุกระดับให้มี สมรรถนะทั้ง 3 ด้านคือ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติไปใช้ประยุกต์ การปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อมุ่งสู่การบริการประชาชนอย่างเป็นธรรม เป็นการ พัฒนาบุคลากรให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ในส่วนของ การทำงานของตนเอง หรือความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กร มาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และสามารถหาแนวทางในการแก้ไข ปัญหาได้ ตลอดจนนำความรู้มาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ เผยแพร่ ให้สำนักกอง และหน่วยงาน องค์กรภายนอกได้เรียนรู้และจัด ช่องทางในการเข้าถึงข้อมูล องค์ความรู้ให้แก่บุคคลอื่นที่เหมาะสม
3.3 เพิ่มประสิทธิภาพ การสื่อสารและการ ประชาสัมพันธ์เชิงรุก	เป็นการพัฒนาระบบประชาสัมพันธ์ เพื่อประชาสัมพันธ์ภายใน องค์กรและภายนอกองค์กร ซึ่งการพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ ภายในเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของส่วนงานต่าง ๆ ภายในองค์กร และเพื่อให้พนักงานเทศบาลทุกระดับทราบข้อมูล อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ส่วนการพัฒนาประชาสัมพันธ์ภายนอก เพื่อสร้างภาพลักษณ์ (Image) ที่ดีต่อองค์กร โดยการปรับปรุง ช่องทางการสื่อสารเดิมและเพิ่มรูปแบบการสื่อสารใหม่ตามความ เหมาะสมกับข้อมูล/ข่าวสาร และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป
3.4 ส่งเสริมกระบวนการ มีส่วนร่วมของประชาชน ในทุกระดับ	เป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการในพื้นที่แบบมีส่วน ร่วม และบูรณาการอย่างต่อเนื่องมีการส่งเสริมกระบวนการมีส่วน ร่วมของประชาชนในทุกระดับ มีการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนา แบบมีส่วนร่วมมีการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านการบริหารจัดการ พื้นที่แบบมีส่วนร่วม และบูรณาการรวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมี

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
	โอกาสได้รับรู้ข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม และพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการปัญหาของชุมชนด้วยตัวเอง เป็นการพัฒนาศักยภาพ และรูปแบบการบริหารจัดการตนเองของชุมชนส่งเสริมการสร้างเครือข่ายชุมชนเข้มแข็งมีการเสริมสร้างวัฒนธรรมสันติวิธี เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งในชุมชนรวมทั้งการจัดทำแผนแม่บทชุมชนแบบบูรณาการและเชื่อมโยงทุกระดับ
3.5 ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตยและวัฒนธรรมประชาธิปไตย	เป็นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของประชาชนในชุมชน เป็นการจัดกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของคนในชุมชน โดยการยกย่องคนในชุมชนที่มีคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิต เป็นที่ น่ายกย่อง ให้เป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิต เพื่อสร้างให้สังคมน่าอยู่และเห็นคุณค่าของการทำความดี การมีคุณธรรม จริยธรรมส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย เป็นการจัดกิจกรรม/โครงการ ที่ให้ความรู้ ความเข้าใจต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง อาทิเช่น รณรงค์ให้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ สนับสนุนให้เกิดการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เป็นต้น และส่งเสริมพัฒนาให้เกิดกระบวนการทำงานที่มีความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาล
3.6 พัฒนาศักยภาพของเทศบาลเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	พัฒนาความร่วมมือระหว่างเทศบาล ภาครัฐ และภาคธุรกิจเอกชน ในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการร่วมกันพัฒนาบุคลากรในทุกภาคส่วน เศรษฐกิจ ภาคการผลิต การแปรรูป รวมทั้งผู้ประกอบการในพื้นที่ โดยการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องประชาคมอาเซียน การให้ข้อมูลข่าวสาร การเรียนรู้วัฒนธรรมและบริบทต่างๆ ของอาเซียน เตรียมความพร้อมด้านแรงงานที่จะเข้าสู่ตลาด รวมทั้งการเตรียมความพร้อมในการรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้น

**ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ยุทธศาสตร์ด้านการสนับสนุน ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคเกษตร โดย
การเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตร**

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- การเพิ่มศักยภาพการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร
- ตัวชี้วัด**
- ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
4.1 ส่งเสริมพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรทั้งระบบ และเพิ่มขีดความสามารถของภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน	ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเกษตร และเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตภาคเกษตรจัดตั้งศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตการเกษตรในชุมชน พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร และการผลิตสินค้าเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และสินค้าเกษตรฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการสนับสนุนการจัดตั้งตลาดกลางเพื่อการเกษตร
4.2 ส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการ	พัฒนาสมรรถนะของบุคลากรด้านเกษตร ปลูกจิตสำนึก ส่งเสริมค่านิยม และวัฒนธรรมทางการเกษตร และพัฒนาระบบบริหารจัดการเกษตรกรรม โดยยึดแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4.3 ส่งเสริมความเข้มแข็งและสร้าง กลุ่มเครือข่าย และสถาบันทางการเกษตร	พัฒนาศักยภาพ และส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่มการเกษตรสร้างเครือข่ายเกษตรเพิ่ม พัฒนาการบริหารจัดการกองทุนการเกษตรการพัฒนาธุรกิจการเกษตร และวิสาหกิจ และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรม การกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาเกษตรกรรมของสภาเกษตรกรทุกระดับ

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
4.4 ส่งเสริมพัฒนา และยกระดับคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของเกษตรกร	ส่งเสริม จัดหาแหล่งทุนเพื่อการเกษตร เพิ่มรายได้ และพัฒนาอาชีพของเกษตรกรส่งเสริมการผลิตเกษตรปลอดภัย หรือ เกษตรอินทรีย์ รวมทั้งการส่งเสริมการผลิตพลังงานทดแทนเพื่อการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิต และความเข้มแข็งของชุมชน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- ประชาชนเทศบาลเมืองเขลางค์นครมีคุณภาพชีวิต (Quality of life) ที่ดีทุกกลุ่มเป้าหมาย
- พัฒนาคุณภาพชีวิต และสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวชี้วัด

- ร้อยละความพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน 5 ด้าน
 - คุณภาพชีวิตด้านการทำงาน
 - คุณภาพชีวิตด้านครอบครัว
 - คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพและความเครียด
 - คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม
 - คุณภาพชีวิตด้านชีวิตความเป็นอยู่ประจำวัน

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
5.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชนฐานรากบนพื้นฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และ	เป็นการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชนเพิ่มศักยภาพแรงงานเพื่อเป็นพื้นฐานในการเพิ่มรายได้ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพที่หลากหลายของชุมชนส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุน และจัดสินเชื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนพัฒนาสมรรถนะด้านการผลิตและการบริหารจัดการแก่ชุมชนส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน เพิ่ม

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ช่องทางด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลผลิตทางการเกษตรบนพื้นฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ และเชื่อมโยงการผลิตภาคเกษตร กับวิสาหกิจ หรือธุรกิจอื่นๆ ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาด้านการผลิตและแปรรูปสินค้า
5.2 พัฒนาระบบการท่องเที่ยวและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มศักยภาพของการท่องเที่ยวในระดับชุมชน	เป็นการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว โดยการสำรวจ พื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และจัดทำฐานข้อมูลการท่องเที่ยวของเทศบาล พัฒนาศักยภาพของบุคลากร และเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว พัฒนารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และกระแสดemandความต้องการของตลาด เช่นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงศึกษาเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชนรวมทั้งการส่งเสริมการตลาด และการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
5.3 ส่งเสริมกระบวนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมและกระบวนการธำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์แห่งวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่	เป็นการส่งเสริม อนุรักษ์ สืบทอด ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และธำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของท้องถิ่น โดยกระบวนการทำนุบำรุงรักษาวัฒนธรรม โดยสร้างค่านิยมให้แก่เด็กและเยาวชน ในการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของวัฒนธรรมที่ควรอนุรักษ์ และรักษาโดยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน กำหนดกลยุทธ์ในแผนวัฒนธรรมชุมชนที่รัฐต้องถือเป็นนโยบายหลักและ สืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้เกิดการดำเนินกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการให้ความสำคัญและสนับสนุนการธำรงรักษา ตลอดจนหาแนวทางแก้ไข ป้องกันความสูญเสียของวัฒนธรรมที่จะถูกกลืนหายไปด้วยผลกระทบของสภาพแวดล้อมสมัยใหม่ กระบวนการสืบทอดทางวัฒนธรรม เปิดโอกาสให้ครูภูมิปัญญามีส่วนร่วมสร้างหลักสูตรทางวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดและประเมินผลอย่างเป็นทางการ เพื่อการพัฒนาสืบทอดสู่สถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ชุมชนต่างๆ และจัดกิจกรรมตามแผนการพัฒนาวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อปลูกจิตสำนึกและปลูกฝังให้คนรุ่น

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
	ใหม่รู้สึกรัก ห่วงแหน และความภาคภูมิใจในวัฒนธรรม ของตน โดยให้ ผู้สูงอายุและกลุ่มบุคคลรุ่นกลางเป็นผู้นำในการเผยแพร่ และสืบทอด ขนบธรรมเนียมประเพณีโดยเฉพาะวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ที่ชัดเจน ของพื้นที่ เช่น วัฒนธรรมไทลื้อ
5.4 พัฒนาคุณภาพชีวิต และสร้างความเข้มแข็ง ของชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	เป็นการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในการ ดำเนินชีวิตและการพัฒนาอาชีพ โดยการรณรงค์ให้นำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต และการพัฒนาอาชีพ การจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมอาชีพให้แก่คนในชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนในชุมชนสามารถดำรงชีวิตได้ ท่ามกลางการ เปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจสังคมโลก สร้างการเรียนรู้และเครือข่าย การเรียนรู้แก่ชุมชน สร้างให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ ในประเด็นการพัฒนา ชุมชน พัฒนาสังคมในมิติต่าง ๆ การพัฒนาคน และสร้างเครือข่ายการ เรียนรู้ระหว่างชุมชนในเขตเทศบาล และระหว่างชุมชนกับสังคมภายนอก เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และเพื่อพัฒนาศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ของเมืองเขลางค์นครให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถรู้เท่าทันโลก ทันเหตุการณ์ สร้างความเข้มแข็งให้สถาบัน ครอบครัว ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว สร้าง ให้เกิดความรัก ความอบอุ่นขึ้นในครอบครัวและส่งเสริมให้ครอบครัว สามารถทำหน้าที่ในการดูแล ควบคุม และพัฒนาสมาชิกของครอบครัว ให้เติบโตเป็นสมาชิกของชุมชนที่มีคุณภาพสืบไป เพื่อลดการเกิดปัญหา สังคม
5.5 สร้างเสริมสุขภาพ ของคนในชุมชนอย่าง เป็นองค์รวมและพัฒนา คุณภาพการให้บริการ สุขภาพทั้งระบบและ	เป็นการพัฒนาความรู้ และทักษะในการดูแลสุขภาพของคนในชุมชนทุก ระดับ ในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนการเฝ้าระวัง และสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ในการดูแลสุขภาพชุมชน เช่นอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน บริการหน่วย แพทย์เคลื่อนที่ และเครือข่ายชุมชนเพื่อสุขภาพการพัฒนาระบบ

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
บูรณาการในทุกระดับ	สาธารณสุขให้มีคุณภาพ และครอบคลุมทุกพื้นที่ ตั้งแต่การบริการขั้นพื้นฐาน บุคลากรทางการแพทย์ และการแพทย์ทางเลือกการปลูกจิตสำนึก และศักยภาพของคนในชุมชน ในการมีส่วนร่วมสร้างเสริมสุขภาพ รวมทั้งการพัฒนาระบบข้อมูลสุขภาพชุมชน
5.6 เพิ่มประสิทธิภาพการแก้ไข และป้องกันปัญหายาเสพติดในชุมชน	เป็นกระบวนการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็ง ร่วมใจด้านภัยยาเสพติด มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนด้วยการสนับสนุน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่าง ๆ เพื่อป้องกันภัยยาเสพติดปลูกจิตสำนึกเยาวชนรุ่นใหม่ ห่างไกลยาเสพติด โดยการขยายพื้นที่และกิจกรรมเชิงบวกแก่เยาวชนเพื่อต่อต้านยาเสพติด อาทิ ลานกีฬา ลานดนตรี ลานกิจกรรมสร้างสรรค์ ฯลฯ เพื่อดึงเยาวชนออกมาให้ไกลจากยาเสพติดดูแลสอดส่องพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนด้วยการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ในสถานศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนด้วยการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ในสถานศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนสีขาว
5.7 เตรียมความพร้อมและเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณ-ภัยและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	เตรียมความพร้อมในการจัดการสาธารณภัยพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการจัดการสาธารณภัย สร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย (Safety Culture) กระตุ้นให้ประชาชนมีความรู้ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและการรับรู้ข่าวสารด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสร้างเครือข่ายด้านสาธารณภัยครอบคลุมทุกพื้นที่ เพิ่มศักยภาพของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และยกระดับขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณ-ภัย รวมทั้งการจัดให้มีการจัดวางระบบการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ชุมชน โดยเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน เพื่อปกป้อง ดูแล สร้างระบบความปลอดภัยให้เกิดขึ้น แก่ชุมชนของตนเองและทรัพย์สินสาธารณะ และสนับสนุนให้มีระบบเตือนภัยสาธารณะ เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 : ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แบบมีส่วนร่วม
ตัวชี้วัด
- จำนวนเครือข่ายอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- จำนวนเพิ่มขึ้นของพื้นที่สีเขียว

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
6.1 อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แบบมีส่วนร่วม โดยการสร้างจิตสำนึกและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อลด ภาวะโลกร้อน การจัดการความรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ แม่น้ำ คูคลอง เป็นการจัดกิจกรรม/โครงการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ แม่น้ำ คูคลอง ให้เกิดระบบนิเวศแหล่ง น้ำที่ดี และสามารถนำน้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการ พัฒนาด้านต่าง ๆ ต่อไป
6.2 เพิ่มขีดความสามารถ และศักยภาพ ชุมชนให้เข้มแข็ง ใน การดูแลรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม และ พร้อมรับมือกับการ เปลี่ยนแปลงสภาพ อากาศของชุมชน	เป็นการเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับประชาชน โดยการจัดตั้ง คณะกรรมการในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชน กลุ่มอาสาสมัครการ พัฒนาระบบการบริหารจัดการผลกระทบจากมลพิษทางอากาศการสร้าง จิตสำนึก และถ่ายทอดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาระบบการบริหาร จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ ให้มี ประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้และการสร้างเครือข่ายอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6.3 เพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการขยะและ น้ำเสียในชุมชน	เป็นการก่อสร้างและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียรวมในชุมชน ระบบการ จัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายในชุมชน รวมทั้งการพัฒนา ระบบการบริหารจัดการขยะและน้ำเสียในชุมชนแบบมีส่วนร่วม โดยมี

แนวทางพัฒนา	แนวทางการดำเนินงาน
	คณะกรรมการ การคัดแยกขยะ แปรรูปขยะ
6.4 ปรับปรุงภูมิทัศน์ และพัฒนาระบบการ บำรุงรักษาภูมิทัศน์ของ เมืองอย่างยั่งยืน	เป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตเทศบาลให้มีความสวยงาม และสร้างระบบการดูแล บำรุงรักษาพื้นที่สาธารณะของเมืองที่ผ่านการปรับปรุงพื้นที่มาแล้ว ให้อยู่ในสภาพที่ดี สวยงาม สามารถใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป
6.5 ส่งเสริม สนับสนุน การเพิ่มพื้นที่สีเขียว และบริการสาธารณะ ในชุมชน	เป็นการส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียว พลังงานทดแทน และสวนสาธารณะชุมชนตามความต้องการและความเหมาะสม เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นในเขตเทศบาลและเพิ่มสวนสาธารณะของชุมชนในเขตเทศบาลตามความต้องการของประชาชน และตามความเหมาะสม เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ ของเมืองให้ครอบคลุมทุกแห่ง ให้เป็นเมืองน่าอยู่ทุกพื้นที่ ทั้งพื้นที่ส่วนกลาง และพื้นที่ของชุมชน

ส่วนที่ 4

แผนส่งเสริมการท่องเที่ยว

ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. 2559

ส่วนที่ 3

แผนส่งเสริมการท่องเที่ยว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ (บาท)			ตัวชี้วัด (KPI)	ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
				2560	2561	2562			
1	โครงการปั่นจักรยานท่องเที่ยวสำหรับคนรักสุขภาพรักสิ่งแวดล้อมเทศบาลเมืองเขลางค์นคร	- เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว และเส้นทางท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร - เพื่อส่งเสริมการออกกำลังกายด้วยการปั่นจักรยาน	- จัดกิจกรรมปั่นจักรยานชมวิถีชีวิต แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม - จัดเวทีเสวนาสืบค้นวิถีชีวิต วัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม หนุนเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - ปลูกต้นไม้ที่สาธารณะ/แหล่งท่องเที่ยว	100,000	100,000	100,000	- มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 200 คน - ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	- ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร และสามารถเผยแพร่บอกต่อได้ - ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและ	กองวิชาการและแผนงาน

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ (บาท)			ตัวชี้วัด (KPI)	ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
				2560	2561	2562			
		- เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังการช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมลดการใช้พลังงาน						ประชาชนทั่วไปตระหนักถึงความสำคัญในการออกกำลังกายด้วยการปั่นจักรยาน - ผู้เข้าร่วมกิจกรรม และประชาชนมีส่วนร่วมในการช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ลดการใช้พลังงานและการปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียว	

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ (บาท)			ตัวชี้วัด (KPI)	ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
				2560	2561	2562			
2	การเผยแพร่ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวผ่านทางช่องทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	- เพื่อนำเสนอข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร ผ่านทางช่องทางเว็บไซต์และสื่อโซเชียลมีเดีย เช่น facebook, youtube, twitter เป็นต้น	- จัดทำสื่อนำเสนอข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร	- ไม่ใช้ งบประมาณ จากทาง ราชการ	- ไม่ใช้ งบประมาณ จากทาง ราชการ	- ไม่ใช้ งบประมาณ จากทาง ราชการ	- มีการเผยแพร่ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวครบทุกช่องทาง	- ประชาชนทั่วไปได้รับทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครอย่างต่อเนื่อง	กองวิชาการและแผนงาน
3	โครงการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำวังเหือ (ทะเลลำปาง) และสำนักสงฆ์ดอยวังเหือชุมชนบ้านผาลาด	- เพื่อปรับปรุงเส้นทาง เข้าไปยังอ่างเก็บน้ำวังเหือ จนถึงสำนักสงฆ์ ดอยวังเหือ สำหรับอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในการ	- ปรับปรุงถนนแอสฟัลต์ติกคอนกรีตเชื่อมกับทางหลวงแผ่นดินเข้าไปยังอ่างเก็บน้ำวังเหือและต่อเนื่องถึง สำนักสงฆ์ดอยวังเหือ ติดตั้งโคม	15,000,000	20,000,000	12,000,000	- ประชาชนมีความพึงพอใจในการมีสถานที่ออกกำลังกาย และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	- ประชาชนมีสถานที่ออกกำลังกายและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจแห่งใหม่ - นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวก	กองวิชาการและแผนงาน

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ (บาท)			ตัวชี้วัด (KPI)	ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
				2560	2561	2562			
	เทศบาลเมือง เขลางค์นคร	เดินทางไปยังอ่างเก็บ น้ำวังเหือ และสำนัก- สงฆ์ดอยวังเหือ - เพื่อปรับปรุงภูมิ ทัศน์โดยรอบ จัดทำ เป็นสถานที่พักผ่อน หย่อนใจ และสถานที่ ออกกำลังกาย เป็น ปอดแห่งใหม่ของ ชาวลำปาง - เพื่อก่อสร้างศูนย์ จำหน่ายสินค้า หนึ่งตำบล หนึ่ง ผลิตภัณฑ์ (OTOP) สำหรับเป็นศูนย์กลาง จำหน่ายสินค้า OTOP ของชาว	ไฟฟ้าส่องสว่าง และ ก่อสร้างถนนทางขึ้น สำนักสงฆ์วังเหือรวมถึง ก่อสร้างราวกันตก - ปรับปรุงภูมิทัศน์ จัดทำ เป็นสถานที่ออกกำลังกาย สวนสุขภาพ สวนพฤกษศาสตร์ ก่อสร้างฟุตบอลพร้อม ราวกันตกบริเวณรอบอ่าง เก็บน้ำวังเหือ และ ก่อสร้างระบบประปา - ก่อสร้างศูนย์จำหน่าย สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ (OTOP) และลานจอดรถ				- นักท่องเที่ยวมี ความพึงพอใจที่ ได้รับความสะดวก ในการเดินทางมา พักผ่อนที่อ่างเก็บ น้ำวังเหือและ สำนักสงฆ์ดอย วังเหือ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80	ในการเข้าชมอ่าง เก็บน้ำวังเหือ และ สำนักสงฆ์ดอย วังเหือ ซึ่งมี พระพุทธรูป เรื่องแสง ประดิษฐานอยู่ - ศูนย์จำหน่าย สินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) สามารถ สร้างงานและสร้าง รายได้ให้กับ ชาวบ้านใกล้เคียง และชาวลำปาง รวมทั้งยังมีข้อมูล เกี่ยวกับแหล่ง	

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ (บาท)			ตัวชี้วัด (KPI)	ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
				2560	2561	2562			
		ลำปางและใกล้เคียง รวมทั้งจัดทำเป็น ศูนย์ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวด้วย						ท่องเที่ยวต่าง ๆ ไว้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว - อ่างเก็บน้ำวังเหือจะเป็นศูนย์กลางสำหรับการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง	
3	โครงการผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์เทศบาลเมืองเขลางค์นคร	- เพื่อผลิตสื่อ และพัฒนาเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร กิจกรรมของเทศบาลเมืองเขลางค์นคร	- จัดทำแผ่นพับโปสเตอร์ ป้ายประชาสัมพันธ์ สปอตวิทยุ - ซื้อ เช่าเวลาออกอากาศวิทยุกระจายเสียง/โทรทัศน์ - ซื้อหรือเช่าคอลัมน์ใน	1,000,000	1,000,000	1,000,000	- เทศบาลเมืองเขลางค์นครจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ครอบคลุมทุกรูปแบบ	- ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นครได้รับทราบข้อมูลข่าวสารการดำเนินกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล	กองวิชาการและแผนงาน งานประชาสัมพันธ์

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ (บาท)			ตัวชี้วัด (KPI)	ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
				2560	2561	2562			
		- เพื่อผลิตสื่อและพัฒนาเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร กิจกรรมของเทศบาลเมืองเขลางค์นคร โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	หนังสือพิมพ์ - จัดทำวารสาร และ รายงานกิจการประจำปี - จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง					เมืองเขลางค์นครอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง	

แผนดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

[illegible]

ลำดับ ที่	โครงการ/กิจกรรม	รายละเอียดของโครงการ/กิจกรรม	พ.ศ. 2558			พ.ศ. 2559									
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
4	โครงการผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์เทศบาลเมืองเขลางค์นคร	- จัดทำแผ่นพับ โปสเตอร์ ป้ายประชาสัมพันธ์ สปอตวิทยุ - ซื้อ เช่าเวลาออกอากาศวิทยุกระจายเสียง/โทรทัศน์ - ซื้อหรือเช่าคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ - จัดทำวารสาร และรายงานกิจการประจำปี - จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง	←												→